

దసరా అంటేనే సరదాలకు చిరునామా.. ఊరూరా పందిళ్ళూ సందళ్ళూ..
అనేకానేక సాంస్కృతిక సంబరాలూ.. సంతోషాలూ.. ఈ పండగ వెనక
చాలా కథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. పోల్చి చూస్తే ఒకదానికొకటి పొంతన ఉండదు.
ఎవరి కథలు వారికి కారణాలుగా ఉండడమే భిన్నత్వం. కథాకథనాలు ఎలా ఉన్నా..
అన్ని ప్రాంతాల ప్రజలూ సందడిలో మునిగి తేలడమే ఏకత్వం !
ఈ పండగ సాంస్కృతిక కళలకు ప్రతీక !

ఈ వారం అట్టమీది కథ 4, 5 లో..

ప్రజాశక్తి

ఆదివారం అనుబంధం
అక్టోబరు 25, 2020

కథ--2 లో
'మన' మనిషే..

మినీకథ - 6 లో
అతని పేరు బాబర్

సెలబ్రిటీ - 7 లో
అందరూ కలిసి పనిచేస్తేనే!

సాంస్కృతిక సంబరం.. దసరా మహోత్సవం..

దీక్షాపతి ప్రత్యేక సంచికకు

ఈ ఏడాది పిల్లల పండగ, పిల్లలు అమితంగా ఇష్టపడే పండగ ఒకేరోజు వస్తున్నాయి. అవేనండీ! వచ్చే నవంబరు 14న బాలల దినోత్సవం, అదేరోజు కాంతుల పర్వదినం దీపావళి. ఈ జంట సందళ్ళను పురస్కరించుకొని 'స్నేహ' ఆదివారం సంచిక ప్రత్యేకంగా వెలువరించబోతున్నాం. ఈసారి బాలలు, వారి ఆలోచనలు, దైనందిన సమస్యలు, కరోనా నేపథ్యంలో వారి చదువులూ, ఆటపాటలూ, ఇతరత్రా అంశాలు ఇతివృత్తంగా ఉండే కథలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. బాలల కథలు అంటే బాలలకు నీతి బోధించే కథలు కాదు.. బాలలు కేంద్రంగా ఉన్న కథలు, బాలల గురించి పెద్దలూ తెలుసుకోవాల్సిన కథలు అని అర్థం. ఈ సంచిక లో కవితలకూ చోటుంటుంది. రచయితలు తమ కథలను నవంబరు 7వ తేదీ లోగా పంపాలి. ఈ-మెయిల్ ఐడీ : snehaweekly.praja@gmail.com

'మన'మనిషి..

మధ్యాహ్నం 12 గంటలకి లేండ్ ఫోను మోగుతోంది. వరసగా ఇరవై రింగులు అయిపోయి మళ్ళీ మొదలైంది. ఎక్కడో అత్యవసర కాగితాన్ని వెతుక్కుంటూ కనపడక, తనని తనే తిట్టుకుంటున్న ప్రమీల ఫోన్ లో ఎవరో అనుకుంటూ 'హలో..హలో..!' అంది.

అవతల నుంచి బెంగాలీలో 'అమీ....మోలీనా...!' అంది.

'తుమీ మోలీనా.....కొథాయ్...కైసే ... హెలా.....హమే సబ్ రీక్...!'

ఇలా ఓ రెండు నిమిషాల సంభాషణ అనంతరం చాటుంత మొహం చేసుకుని, గబగబా సెల్ఫోన్ నుంచి భర్తకి విషయం చేరవేసింది. 'రేపు పర్మిషను అప్లీ దొరకదు అనకుండా సెలవు పెట్టేసి రండి!' అని హెచ్చరించింది....

ఆ రోజు రాత్రి భోజనాల సమయంలో కొడుకు వంశీకృష్ణకి "రేపు మోలీనా హౌరా...మద్రాసు..మొయిల్ లో వస్తుందిరా... స్టేషన్ కి వెళ్ళాలి" అని ప్రమీల అనగానే, భర్త 'అదేమిటి మద్రాసు వెళ్తుంది అన్నావు... ఇంటికి వచ్చేటట్టేతే నువ్వు వెళ్లి తీసుకొచ్చేయ్...నేను ఆఫీసుకి వెళ్లి పోతాను!' అన్నాడు...

'అయ్యా మహానుభావా పొరపాటుగా అన్నాను.. బ్రెన్ లో మద్రాసు వెళ్తుంది. మనం మధ్యలో వైజాగ్ లో భోజనం తీసుకుని వెళ్లి, చూసి ఇచ్చి రావాలి... ఇందులో ఏమీ మార్పు లేదు. సరే నా..!' అంది...

వంశీ ఇవన్నీ వింటూ.. 'మమ్మీ! మన ఇంటికి తిరిగి వెళ్లేప్పుడైనా రమ్మని చెప్పు..' అన్నాడు కళ్ళు ఇంటింత చేసుకుని సంబరంగా.

ఇంత చర్చకు కారణమైన ఆ మోలీనా 'ఓ 70 ఏళ్ళు పైబడిన ఆ ఇంటి గత పనిమనిషి.' అనలు ఆ మాటంటే వారికి నచ్చదు.. ఆ ఇంటిమనిషి అనుకుంటారు.

ఓ పదిహేనేళ్ళు వెనక్కి వెళితే.....కేంద్రప్రభుత్వ ఉద్యోగం చేస్తున్న రామచంద్ర... కోల్ కతా సిటీకి బదిలీపై వెళ్లి ఓ పదేళ్ళ పాటు అక్కడే పనిచేసి.. తిరిగి వైజాగ్

వెళ్ళిపోయేది.

ఆ కాఫీ చేసే సమయంలోనే ఒకరోజు స్టా దగ్గర ఉన్న ప్రమీల సడెన్ గా కింద పడిపోయింది. చేస్తున్న పని అలా వదిలేసి, ఆమెని లేవదీసి మంచండాకా తీసికెళ్ళి పడుకోబెట్టింది మోలీనా. పడిపోవడం వలన ప్రమీల తలకి దెబ్బ తగిలి, వాచిపోయింది. డిప్రిజ్ లో ఉన్న ఐస్ బద్దలు కొట్టి ఆ వాచిపోయిన భాగంలో పట్టి ఉంచింది. ప్రమీలని స్పృహలోకి తెచ్చే ప్రయత్నంలో గట్టిగా కేకలు వేసింది. అయినా ప్రమీల కళ్ళు తెరవలేదు.. ఈ కేకలకి నిద్రపోతున్న వంశీ ఉలిక్కి పడి లేచి ఏడుపు మొదలెట్టాడు. కంగారుగా వచ్చి మోలీనాని చుట్టేశాడు.

ఏమీ చదువుకోలేదుగానీ లోకం పోకడ బాగా తెలుసు కదా! గబగబా దగ్గరలో ఉన్న హాస్పిటల్ కి ఫోన్ చేసింది... అంబులెన్స్ పంపమని.. స్విస్సార్క్ నర్సింగ్ హోం నుంచి అంబులెన్స్ వచ్చింది.

గబగబా ఇల్లు తాళం వేసి, వంశీని ఎత్తుకుని ప్రమీలని హాస్పిటల్ లో చేర్పించింది. అప్పుడు రామచంద్రకి చెప్పాలని నంబరు తనదగ్గరి రాసిపెట్టుకున్న చిన్న పుస్తకం తీసి డాక్టర్ కి ఇచ్చి, "వారికి ఫోన్ చేసి ఏమీ జరుగుతుందో చెప్పండి" అంది. ఆ డాక్టర్ ప్రమీల పరిస్థితి రామచంద్రకి వివరించారు... అక్కడ దూరంగా ఉన్న రామచంద్రకి సంగతి ఏమిటో, ఏమైందో తెలీక కంగారుగా ఉంది. 'నేను వెంటనే బయలుదేరుతాను!'

అని తాను ఫలానా ఫలానా అనీ, తను వచ్చేవరకూ వైద్యులతోపం లేకుండా చేయమని కోరాడు.

అప్పట్లో సెల్ఫోన్ నుంచి ఒక కాల్ పదిహేను రూపాయలు. ఎత్తి 'హలో' అనే లోపు పెరిగిపోతూ ఉండేది బిల్లు. డాక్టర్ అన్నీ పరీక్షలు చేసి, 'కంగారులేదు.. రక్తహీనత ప్రాణగండం వరకూ తీసుకొచ్చింది... అవసరమైతే రక్తం ఎక్కించాలి. అయితే మాకు ఎవరైనా ఒక బాటిల్ రక్తం ఇవ్వగలిగితేనే మేము మా వద్ద ఉన్న రక్తం వాడగలం!' అని మోలీనాకి చెప్పారు.

తన రక్తం పనికి రాదన్నారు.. వైద్యులు.. టాక్సీడ్రైవరుగా పనిచేస్తున్న తన కొడుకుకి పబ్లిక్ బూత్ నుంచి ఫోన్ చేసి, రమ్మని చెప్పింది. అతను రాగానే పరీక్షించి, తీసుకోమని పురమాయించింది. అతని వయస్సులో చిన్నవాడే కదా త్వరగా రక్తం పడుతుందని చెప్పారు.

వంశీకి బ్రెడ్లు, బిస్కెట్లు పెడుతూ తనూ వాటితోనే గడిపేస్తూ- రెండురోజులు ప్రమీలాని కంటికి రెప్పలా కనిపెట్టుకుని చూసింది. మూడవ రోజు రామచంద్ర డైరెక్ట్ గా హాస్పిటల్ కి వచ్చి, వారిని చూసి "ఇక నువ్వు ఇంటికి వెళ్లి స్థిమితపడి రేపురా!" అని చెప్పాడు మోలీనాకి.

అయినా ఆమె, ప్రమీలాని ఇంటికి తీసుకొచ్చి, రామచంద్రకి జాగ్రత్తలు చెప్పిగానీ వెళ్లేదు. ఆమె పెంపకంలో కొడుకు మారుమాట్లాడకుండా తల్లి చెప్పినట్టు చేయడం విశేషం.

రామచంద్ర- తన తల్లిని రెండు నెలలు ఇక్కడికి రావలసిందిగా.. కోడలికి సహాయంగా ఉండమని కోరితే.. ఆమె వచ్చింది. అతి ఛాందసురాలైన రామచంద్ర తల్లి భ్రమరాంబ కూడా మోలీనాని చూసి, కొన్నాళ్ళు గమనించి విశ్వసనీయమైనదని బంగారపతకమూ ఇచ్చేసింది.

భ్రమరాంబ దగ్గర మంచిపేరు తెచ్చుకోవడం అంత సులభం కాదు. మరి అలాంటి మనిషి మన మనిషి కాక పనిమనిషిగా చూడగలమా....? కొంపలు కూల్చేవారు, ఇల్లు గుల్ల చేసేవారు, ఈ ఇంటి విషయాల్లో జోక్యం చేసుకుంటూ ఇక్కడవి అక్కడ, అక్కడ విషయాలు ఇక్కడ

చెప్పుకుంటూ అవసరాలు నడుపుకునేవారు.. మరొకరితో చేతులు కలిపి, పిల్లలను ఎత్తుకుపోవడాలు.. పనిమనిషిగా ప్రవేశించి, ఇల్లాబై కుటుంబాన్ని వీధిలోకి నెట్టేవారిని.. ఎన్ని రకాల వారిని నిత్యం లోకంలో చూడడం లేదు. ఇన్ని తెలిసిన అనుభవంతో అత్తగారు మోలీనాకి గోల్డ్ మెడల్ వంటి కితాబు ఇచ్చారని అనుకునేది ప్రమీల.

మరి కొన్నేళ్ళు గడిచాక తిరిగి బదిలీపై వైజాగ్ వచ్చేశారు. వచ్చాక ఆరు నెలలకి వెళ్లి వంశీకి ఆమెని చూపించి, ఆఫీసు గెస్ట్ హౌస్ లో మూడు రోజులు ఉన్నారు. మోలీనాతో కలిసి సైన్స్ సిటీ, నిక్కో పార్క్, టాటా ప్లానిటోరియం, బిర్లా టెంపుల్, కాళీఘాట్, దక్షిణేశ్వర్ లాంటి వన్నీ తిరిగారు. ఆ తర్వాత ఆఫీసులో ఫ్రెండ్స్ ని కలిసి వచ్చారు. ప్రతి ఆదివారం ఒక రౌండ్ తిప్పవలసిందే వంశీని.. అదే అనుబంధం ఆమెతో.. ఆ తరువాత ఫోన్ సంభాషణలు. ఇన్నాళ్ళు గడిచాక మరల చూడబోతున్నామని సంతోషం. 'ఆ ఏమిటి పనిమనిషిగా అని కాకుండా.. పండక్కి, పుట్టినరోజుకి గుర్తుగా ఫోన్ చేసే మనం అనుకునే మనిషిని రేపు చూస్తున్నాము!' అని ప్రమీల వంశీతో అంది.

'మోలీనాకి మనం చేసుకునే పులిహోర అంటే ఇష్టం!' అంటూ ప్రమీల పులిహోర చేసి, బజారు నుంచి తెచ్చిన లడ్డూలు జతచేసి, భోజనం సిద్ధం చేసింది. భర్తతో కలిసి స్టేషన్ కి వెళ్ళింది. అలవాటుగానే అరగంట ఆలస్యంగా వచ్చిన బ్రెన్ యస్ 5 నుంచి మోలీనా దూరం నుంచే వీక్షణ గమనించి, చేతులూపెస్తోంది.. చాలా పెద్దదైపోయింది. పిల్లాడు రాలేదని మోలీనా మొహం చిన్న బుచ్చుకుంది. అది గమనించి, 'వెనక్కి కోల్ కతా వెళ్లేటప్పుడు చూసివెళ్ళమని నీకు చెప్పమన్నాడు!' అని ముందుగానే చెప్పేసింది ప్రమీల.

అక్కడ ఇరవై నిమిషాలు మాత్రమే బ్రెన్ ఆగుతుంది.. తెచ్చినవన్నీ ప్రమీలా, రామచంద్ర ఆమెతో సీటు దగ్గరకి వెళ్లి, అక్కడ పెట్టేశారు. మోలీనా కృతజ్ఞతగా రామచంద్ర కాళ్ళకి నమస్కరించబోయింది. ఆ ఉన్న కాస్త సమయంలోనే అనేక విషయాలు ఎవరిభాషలో వారు చెప్పేశారు. ప్రమీలని దగ్గరకి తీసుకుని, ప్రేమగా చేతులు నిమిరుతూ 'తప్పకుండా వస్తానని వంశీకి చెప్పు!' అంది...

ఈ దృశ్యాలు చూస్తూన్న ఎదుటి సీట్ లోఉన్న వారికి వీరి మధ్య సంబంధం ఏమిటో అర్థం కాక తెలుగు. బెంగాలీల మధ్య బంధుత్వం కాదని అనుకుంటూ.. ఉండబట్టలేక ఒకాయన అడిగేశాడు. సమాధానం చెప్పేలోగా సిగ్గులే ఇచ్చారు.

బ్రెన్ కదులుతోందని గబగబా రామచంద్ర, ప్రమీల, ఆమె దగ్గర సెలవు తీసుకుని, కిందికి దిగడానికి వెనుతిరిగారు...

'పొగరు... సమాధానమే చెప్పలేదు!' తనలో తను గొణుక్కుంటున్న వ్యక్తికి మోలీనా సమాధానం చెప్పింది. 'నేను వారి ఇంట్లో కొంతకాలం పనిచేశాను' అని. ఆ మాటలు విన్న వక్తనే ఉన్న తెలుగువారు 'పనిమనిషిని కలవడానికి వచ్చారట! కలికాలం. అందుకే నెత్తినెక్కి, సాము చేస్తున్నారు పనివాళ్ళు' అన్నారు.

ఆ మాటలు వినగానే ముందుకు అడుగేయబోయిన రామచంద్ర వేగంగా తిరిగి, ఆ మాటలు వచ్చిన వైపు 'అయ్యా! పుట్టుకతో వృత్తి, ఉద్యోగం రావు. వారి వారి అవకాశాలు, అవసరం, నేర్పులను బట్టి వారికి నచ్చినది, వచ్చినది పనిచేసుకుంటూ బతుకు ఈడుస్తారు. ఏ పనిచేసినా, నిబద్ధత, వృత్తి ధర్మం అలవరచుకోవాలి. వీటన్నిటితో పాటు ఆమెలో మంచిమనిషి వుండటం వలన మాకు మీరనుకున్నట్లు పనిమనిషిగా కాదు, మా మనిషిగా భావించి వచ్చాము చూడటానికి. ఏ కాలంలోనైనా మానవుల నైజం మీదే సమాజ గమనం సాగుతుంది. అందరిలోనూ కనిపించని మానవత్వం ఆమెలో ఉంది. మాకు మాత్రం ఆమె మా ఇంటిమనిషి!' అని కొంచెం కరినంగానే చెప్పేసి అడుగులు ముందుకు వేశాడు.

'అనవసరంగా అతని మనసు బాధ పెట్టారు!' అని, ఆ మాటలన్న అతని భార్య అనడం.. వారిద్దరూ రామచంద్ర వెనుకే వస్తూ 'మన్నించండి! పనిమనుషులతో మాకున్న అనుభవాలు అలా అనిపించాయి. అంతే మనసులో ఏమీ పెట్టుకోకండి!!' అన్నారు.

స్నేహ పూర్వకంగా రామచంద్ర ఒక నవ్వు నవ్వి 'సరే సార్! సెలవే!' అంటూ కంపార్టుమెంటులో నుండి దిగిపోయాడు.

మనసులు గెలుచుకున్న మోలీనాకి చెయ్యి ఊపుతూ టాటా చెప్పేసి.. భర్తను అనుసరించింది ప్రమీల చిరునవ్వుతో.

పండగవేళ పసండుగా..

పుదీనా కారప్పాస

కావాల్సిన పదార్థాలు :

పుదీనా - కట్ట, శనగపిండి - కప్పు, బియ్యప్పిండి - అరకప్పు, కారం - పెద్ద చెంచా, ఉప్పు - తగినంత, ఇంగువ - పావు చెంచా, వెన్న - పెద్ద చెంచా, నూనె - తగినంత.

తయారుచేసే విధానం :

పుదీనా ఆకులని మిక్సీజార్‌లో వేసి, కొద్దిగా నీళ్లు పోసుకుంటూ మెత్తగా ముద్దలా చేసుకోవాలి.

➔ ఆ ముద్దలో శనగపిండి, బియ్యప్పిండి, ఉప్పు, కారం, ఇంగువ వేసి, మెత్తగా చక్రాల పిండిలా కలుపుకోవాలి.

- ➔ చివరిగా వెన్న వేసుకుని, పిండిని మరోసారి కలుపుకోవాలి.
- ➔ పాన్‌లో నూనె పోసి, వేడి చేసుకోవాలి.
- ➔ చక్రాల గిద్దెలో సన్నకారప్పాస చేసుకునే ప్లేట్ పెట్టుకుని ఈ పిండిని ఒత్తుకోవాలి.
- ➔ తక్కువ మంట మీద వేయించుకోవాలి. పుదీనా కారప్పాస చక్కని రుచి, పరిమళంతో తినడానికి అద్భుతంగా ఉంటాయి.

కావాల్సిన పదార్థాలు :

బాస్మతి రైస్ - కేజీ, మటన్ - కేజీ, పెరుగు - 200 గ్రాములు, నిమ్మరసం - మూడు టీస్పూన్లు, కారం పొడి - 20 గ్రాములు, ధనియాల పొడి - 30 గ్రాములు, అల్లంవెల్లుల్లి పేస్ట్ - 100 గ్రాములు, ఉప్పు - 50 గ్రాములు, గరంమసాలా పొడి - 20 గ్రాములు, నూనె - 100 గ్రాములు, వేగించిన ఉల్లిపాయ ముక్కలు (సన్నగా నిలువుగా కోసినవి) - 30 గ్రాములు, జీడిపప్పు (వేయించి) - కొద్దిగా, కొత్తిమీర తరుగు - 15 గ్రాములు, పుదీనా తరుగు - 15 గ్రాములు, బిర్యానీ ఆకులు - ఐదు గ్రాములు, డాల్డా / నెయ్యి - 150 గ్రాములు, నీళ్లు - ఐదు లీటర్లు.

తయారుచేసే విధానం :

- ➔ మటన్‌ను ఒక గిన్నెలోకి తీసుకుని అందులో నిమ్మరసం, అల్లంవెల్లుల్లి పేస్ట్, గరం మసాలా, వేయించిన ఉల్లిపాయ ముక్కలు కొన్ని, పెరుగు, కొత్తిమీర, పుదీనా, ధనియాల పొడి, నూనె వేసి బాగా కలిపి రెండు నుంచి మూడు గంటల పాటు ఉంచాలి.
- ➔ ఆ తర్వాత పెద్ద గిన్నె తీసుకుని అందులో నీళ్లు పోసి, గరంమసాలా, బిర్యానీ ఆకులు వేయాలి. ఎసరు ఉడుకుపట్టగానే కడిగిపెట్టుకున్న బాస్మతి బియ్యం వేయాలి. బియ్యం సగం ఉడికాక ఎసరు వంపేయాలి.
- ➔ ఫ్లాట్‌గా ఉన్న గిన్నె తీసుకుని అందులో ముందుగా కలిపిపెట్టుకున్న మటన్‌ను ఒక పొరలా వేయాలి. ఆ తర్వాత సగం ఉడికిన బియ్యాన్ని వేసి, పైన నెయ్యి వేయాలి.
- ➔ ఈ గిన్నెను సన్నటి మంట మీద 25 నిమిషాల పాటు ఉడికించాలి. ఆ తర్వాత గిన్నె మీద మూత పెట్టి ఆవిరి బయటకు రాకుండా గిన్నెను, మూతను కలిపి మైదాతో మూసేయాలి.
- ➔ మండుతున్న బొగ్గులు మూత మీద వేయాలి. 20 నిమిషాల తర్వాత మూతను తీసి కొత్తిమీర, పుదీనా తరుగు, జీడిపప్పు, వేగించిన ఉల్లిపాయ ముక్కలతో అలంకరించి తింటే రుచి అమోఘం అనాల్సిందే.

మటన్ బిర్యానీ

లడ్డూ

కావాల్సిన పదార్థాలు :

నెయ్యి - ముప్పావు కప్పు, శనగపిండి - కప్పు, పంచదార - అరకప్పు, యాలకుల పొడి - అర టీస్పూన్.

తయారుచేసే విధానం :

- ➔ పాన్ తీసుకొని అందులో నెయ్యి వేసి, వేడెక్కిన తర్వాత శనగపిండిని వేస్తూ నెమ్మదిగా కలియబెట్టాలి. చిన్నమంటపైనే కమ్మని వాసన వచ్చే వరకూ వేగించాలి.
- ➔ శనగపిండి రంగు మారే వరకూ వేగించిన తరువాత గ్యాస్ మీద నుంచి పాన్‌ను దింపుకోవాలి.
- ➔ తర్వాత శనగపిండిని ఒక ప్లేట్‌లోకి తీసుకొని చల్లారనివ్వాలి. అందులో పంచదార, యాలకుల పొడి వేసి కలపాలి.
- ➔ అరచేతిలోకి పిండి తీసుకుంటూ లడ్డూలు చుట్టుకుంటూ పక్కన పెట్టుకోవాలి.

స్వర్ణ

అర్రడగ్గో ఉర్రడే త్వక్తి డ్రైవర్

ఇతనొక సాధారణ ట్యాక్సీ డ్రైవర్. కానీ అసాధారణమైన పనికి పూనుకున్నాడు. గత పాతికేళ్లుగా తన రోజువారీ జీవితంలో కొంత సమయాన్ని పేద ప్రజలకు సేవ చేయడానికే కేటాయించాడు. అవసరమైన వారికి, ప్రాణాలు కాపాడే ఆపరేషన్లకు, పేదలకు ఇంటి నిర్మాణాల వంటి పెద్ద పనుల్లోనూ అండగా నిలబడ్డాడు. నిస్వార్థ సేవకు అర్థంగా మారాడు.

‘నేను ధనవంతుణ్ణి కాదు. కానీ నేను అందించే డబ్బుంతా నా చుట్టుపక్కలున్నవారి ఔదార్యమే!’ అనే 63 ఏళ్ల వర్గీస్ జోసఫ్ తొంపెలితు వృత్తిపరంగా ఒక సామాన్య ట్యాక్సీ డ్రైవర్. అంతా రెజీ అని పిలుచుకునే ఈయన కనీస జీవన పరిమాణాలనూ అందుకోలేని అత్యంత పేదలకు పెద్దదిక్కు. తలదాచుకునేందుకు ఇల్లు, తినడానికి తిండి, వైద్య సహాయం సమకూర్చడమే ఈయన ప్రవృత్తిగా మార్చున్నారు. బడుగు వర్గాల ప్రజలకు 25 సంవత్సరాల్లో 27 గృహాలు నిర్మించడానికి సహాయపడటంతో పాటు వారి పిల్లలకు విద్యను అందించడంలో సొంత మనిషిలా తోడున్నారు.

సామాన్య నేపథ్యం

రెజీ పుట్టిపెరిగింది కేరళ, చెంగన్నూర్‌లోని చెరియానాడ్‌కు చెందిన అతి సామాన్య కుటుంబంలోనే. పాఠశాల విద్య అనంతరం ట్యాక్సీడ్రైవర్ అవ్వాలి వచ్చింది. అయినంత మాత్రాన ఆయన చేయాలనుకున్న సేవకు అదేమీ అడ్డుగా రాలేదు. భారతదేశంలోనే కాకుండా

విదేశాల నుంచీ ఆయన సేవను గుర్తించిన వ్యక్తులున్నారు. ప్రారంభంలో ప్రయివేటు వాహనాలను నడుపుతూ కొన్నేళ్లకు సొంత కారు కొనుక్కున్నా. ఇంటి ఆర్థికస్థితి బాగాక కొన్నాళ్లకు ఆ కారును అమ్ముకోవాల్సి వచ్చింది. మళ్లీ ఇతరుల కారుకి డ్రైవర్‌గా మారాల్సి వచ్చింది. కారులో ఆయా ప్రదేశాలు తిరిగే రెజీ తరచుగా సగంలో ఆగిపోయిన ఇంటి నిర్మాణాలు, కూలడానికి సిద్ధంగా ఉన్న ఇళ్లు చూస్తుండేవారు. ఖాళీ సమయంలో వారి దగ్గరికి వెళ్లి వారికలాంటి పరిస్థితి ఎందుకొచ్చిందో కనుక్కునేవారు. వారి అవసరాన్ని అర్థంచేసుకొని, చేయగలిగిన సాయం అందించేవారు. మొదట్లో తన దగ్గరున్నదే నలుగురికీ పంచిన ఇతను తర్వాత

స్నేహితుల సహాయంతో ఇతరులకు సహాయం చేయడం ప్రారంభించారు.

ఇల్లు ఓ కూలీది!

రెజీ సహాయం చేసిన మొదటి ఇల్లు రాజేంద్రన్ అనే వ్యక్తిది. ఇతను రోజువారీ కూలి. భార్య, ఇద్దరి పిల్లలతో 35 ఏళ్లుగా చిన్న పూరి గుడిసెలో నివశించేది ఆ కుటుంబం. తన కుమార్తెకు నడుము నుంచి కింద దేహం పనిచేయదు. ఈ పరిస్థితుల్లో రాజేంద్రన్ సంపాదనలో అధికభాగం కుమార్తె వైద్యానికే సరిపోయేది. అందుకే ఈ కుటుంబం కోసం రెజీ ఒక సంస్థను ఆశ్రయించారు. అయితే అవసరమైనంత డబ్బు

రెజీ ఇంత మందికి సహాయం చేయడంలో ఎలాంటి అడ్డంకీ లేకపోవడానికి కారణం ఆయన సేకరించే, ప్రతి పైసాను దుర్వినియోగం చేయకపోవడమే. అంతేకాదు తాను సహాయం చేసిన ప్రతివారితోనూ ఇప్పటికీ సత్సంబంధాలు కలిగి ఉంటారు. వారి అభివృద్ధిని తలచుకొని ఎంతో సంతోషిస్తారు. వారి ఆశీర్వాదాలే తన కుటుంబ ఆనందానికి కారణమని చెబుతుంటారు రెజీ. గృహిణి అయిన తన భార్య ఎలిజబెత్, మొబైల్ టెక్నీషియన్ అయిన కుమారుడు సెబాస్టియన్ సహకారమే తాను సంతృప్తిగా సేవ చేయడానికి కారణమని అంటారు. ఈ

కరోనా లాక్‌డౌన్‌లోనూ రెజీ కొన్ని కుటుంబాలకు నెలకు ఐదు వేల చొప్పున ఆర్థిక సహాయం అందించారు. ఇలాంటి నిస్వార్థ సేవను అందించే వారే ఎంతోమందికి స్ఫూర్తిగా ఉంటారు.

కుటుంబమే బలం

సమకూరలేదు. అలాంటి సమయంలోనే ఆ టౌన్‌లో ఫేమస్ బట్టల కొట్టు యజమాని సుదీప్ వెల్లెవీడన్ అనే వ్యక్తి రెజీని సంప్రదించారు. రాజేంద్రన్ ఇంటి నిర్మాణానికయ్యే పూర్తి ఖర్చును తన భరిస్తానన్నారు. అది మొదలు ఇప్పటికీ 27 ఇళ్ల నిర్మాణాలకు రెజీ ఎంతో సహాయం అందించారు.

ఆమెకు అండగా...

రెజీ చేస్తున్న పనిని తెలుసుకున్న వారంతా వారివారి ప్రాంతాల్లో పేదరికంతో ఇబ్బందిపడుతున్న వారి కథలు రెజీకి చెబుతుండేవారు. అలాంటి వాటిలో 16 ఏళ్ల సౌమ్య కథ ఒకటి. ఆమె రెండు కిడ్నీలు పాడైన పరిస్థితి. కిడ్నీ మార్పిడి వైద్యం చేయించుకునే స్థోమత ఆ కుటుంబానికి లేదు. డయాలసిస్ కోసం అప్పటికే అప్పులపాలయ్యారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో రెజీ ఆ ప్రాంతంలోని 12 పాఠశాలలను సంప్రదించారు. అందరి సహాయంతో రూ. 6,20,000 లను సేకరించి, సాయపడ్డారు. కొట్టాయం మెడికల్ కాలేజీ వారితో మాట్లాడి, రోడ్డు ప్రమాదానికి గురైన సౌమ్య బ్లడ్ గ్రూప్‌తో సరిపోయే వ్యక్తి ద్వారా ఆమె ప్రాణాన్ని నిలబెట్టగలిగారు. ఇప్పుడు సౌమ్య హరిప్పడ్‌లోని వాటర్ అధారిటీ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో సివిల్ ఇంజనీర్‌గా పనిచేస్తోంది.

అట్టిమీది కథ

సత్యాజీ
9490098167

ఆశ్రయుజ మానంలో పాడ్లమి నుంచి నవమి వరకూ తొమ్మిది రోజులూ దేవి నవరాత్రులని, పదో రోజు విజయదశమి అని అంటారు. ఈ రెండూ కలిసి దసరా. దసరా అంటే నరదాలకు, సందళ్లకు మరొక పదం. ఆటలకు, పాటలకు ఆలవాలం. దేశమంతటా ఒక్కో రాష్ట్రంలో ఒక్కో పద్ధతిలో ఈ పండగ జరుగుతుంది. శరన్నతువు ఆరంభంలో వచ్చే సందళ్ల కనుక వీటిని శరన్నవరాత్రులని అంటారు. తెలుగువారు దసరాని పది రోజులు జరుపుకుంటారు. తెలంగాణాలో ఈ తొమ్మిది రోజులూ... అమావాస్య నుంచి నవమి వరకూ బతుకమ్మ ఆడతారు.

దసరా పండగకు గల కారణాలుగా అనేక కథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. కాలక్రమంలో ఏ పండగకు అయినా కారణాలతో సంబంధం ఉండదు. జనం ధృష్టిలో కేవలం సందడి సరదాలో ఉంటాయి. కథలను, కారణాలను విశ్లేషించే, వివరించే పనిని పండితులు చేస్తూ ఉంటారు. రామణుడిపై రాముడు విజయం సాధించిన రోజు అని ఒక కథ. పాండవులు అజ్ఞాతవాతం ముగించి జమ్మిచెట్టు మీద నుంచి అయ్యధాలు తీసుకున్న రోజు అని మరొక కథ. మహిషాసురుడిని దుర్గాదేవి వధించిన రోజు అని ఇంకొక కథ. విశ్వేషిని చూస్తే ఈ కథల మధ్య సామీప్యత కానీ, సమంజసత్వం కానీ కనిపించవు. పురాణాల ప్రకారం మానసా- రామాయణ, మహాభారత కథల మధ్య కొన్ని వేల సంవత్సరాల అంతరం ఉంది. మరి ఆనలు కారణం ఏమై ఉంటుంది అంటే - ఎవరి కథ వారికి ఉంటుంది. నిజానికి సామాన్య జనానికి ఈ కథలతో సంబంధం లేకుండా - ఈ సందర్భాన్ని ఓ సందడిగా,

విజయవాడలో భేతాళనృత్యం

మనకు దసరా అనగానే విజయవాడనే గుర్తొస్తుంది. ఇక్కడ తొమ్మిది రోజులూ వైభవంగా ఉత్సవాలు నిర్వహించి, విజయదశమి రోజున కృష్ణానదిలో తెప్పోత్సవం జరుపుతారు. తర్వాత దుర్గాదేవి విగ్రహాన్ని అలంకరించి, రథం పోత నగరంలో ఊరేగిస్తారు. ఊరేగింపు వన్‌టౌన్ పోలీసుస్టేషను వద్దకు రావడంతో ఉత్సవం ముగుస్తుంది. చివరలోజు ప్రభలు ఊరేగింపుగా వస్తాయి. ఈ సందర్భంగా ప్రదర్శించే భేతాళ నృత్యం విజయవాడ ప్రత్యేకత.

సరదాగా భావిస్తారు. ఉన్నంతలో దసరాను ఆనందంగా గడిపేస్తారు. మనది భిన్నత్వం గల దేశం. వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో, వేర్వేరు సమూహాల్లో వేర్వేరు సంస్కృతి సాంప్ర దాయాలు ఉంటాయి. అవి దేశ వైవిధ్యానికి, భిన్నత్వపు సౌందర్యానికి చిహ్నాలు. కానీ, రాష్ట్రానూ ఈ సాంస్కృతిక భిన్నత్వం బలహీనపడుతోంది. అదే సమయంలో బలమైన స్వరం గానూ వినిపిస్తోంది. చాలా పండగల విషయంలో ఉత్సాహి, దక్షిణాది మధ్య అంతరాలు కనిపిస్తాయి. రామాయణంలోని రావణుడు ఉత్తరాదిలో విలస్తోతే - తమిళనాడులో నాయకుడు. అక్కడ రావణున్ని నింపిస్తే ఇక్కడ పూజిస్తారు. దీని వెనుక సాంస్కృతిక కారణాలే కాదు; సామాజిక, చారిత్రక కారణాలూ ఉన్నాయి. దీపావళి కథల వెనకా ఇలాంటి కారణాలే ప్రచారంలో ఉన్నాయి. ఆర్యులు దేశాన్ని ఆక్రమిస్తూ, అధిపత్యంలోకి వస్తూ... ఆప్యటికే ఇక్కడ నివాసం ఉన్న వారిపై సందించిన సాంస్కృతిక ఆధిపత్య అయిదాలే ఈ కథలన్నీ అని చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. అయితే, ఇంతలోతుగా ఆలోచించకుండానే అత్యధిక ప్రజానీకం ఈ పండగలను ఆనందంగా జరుపుకుంటారు. దసరా రోజుల్లో ఒకప్పుడు వివిధ వేషాలు వేసుకొని, గ్రామాల్లో సందడి చేసే కళాకారులు ఉండేవారు. పిట్టలదొర వంటి వేషాలు వేసుకుని, ఉండేవారు. పిట్టలదొర వంటి వేషాలు వేసుకుని, గంబూజంలో బిచ్చం వేసేవారు. దసరా సందర్భాల్లో ఇప్పటికీ ఈ వేషాలు కనిపిస్తాయి. సినిమాలూ, టీవీలూ లేని రోజుల్లో ఈ వేషధారలు చూసేవారికి కనుపించు. పిల్లలకు ఆనందం.

వివిధ ప్రాంతాల్లో దసరా
దసరా ఉత్సవాలను దేశమంతా వివిధ రూపాల్లో జరుపుకుంటారు. మైసూరు దసరా ఉత్సవాలు, కలకత్తా సబరాలూ దేశంలో చాలా ప్రసిద్ధి. మైసూరులో 400 ఏళ్ల నుంచి దసరా ఉత్సవాలను జరపటం ఆనవాయితీ. అప్పటి మహారాజు ఆధ్వర్యంలో చామండేశ్వరీ దేవిని ఆరాధించి, ఏనుగులపై ఊరేగించేవారు. అదే ఒరవడి ఇప్పటికీ కొనసాగుతోంది. మైసూరు వీధుల్లో కోలాహలంగా చేసే కళా ప్రదర్శనలు చూడటానికి దేశం నలుమూలల నుంచి ప్రజలు

వస్తుంటారు. రాజభవనాన్ని ప్రత్యేకంగా అలంకరిస్తారు. ప్రదర్శనలో ముందుభాగాన ఏనుగులు పాల్గొనటం ప్రత్యేకత. ఆ ఏనుగుల అలంకరణా నేత్రవర్ణమే! ఆయుధపూజ వైభవంగా నిర్వహిస్తారు. బెంగాల్లో దుర్గాపూజ సందర్భంగా వీధులు ధగధ్రగాయమానంగా వెలుగొందుతాయి. సప్తమి, అష్టమి, నవమి తిరుల్లో దుర్గామాతకు పూజ చేసి, తొమ్మిదో రోజున కాలికామాతను దర్శిస్తారు. లక్షల మంది పాల్గొంటారు. తొమ్మిది రోజులూ రాష్ట్రమంతా హరికథలు, పురాణ శ్రవణం లాంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. చివరి రోజున దుర్గామాత విగ్రహాలను హుగ్లీ నదిలో నిమజ్జనం చేస్తారు. ఈ ఉత్సవాల పరిధిలో పుస్తకాల ప్రదర్శనలు నిర్వహించే ఆనవాయితీ బెంగాల్లో ఉంది. సామరస్య పూర్వకంగా సందడిని ఆస్వాదించే సాంస్కృతిక వాతావరణం ఇక్కడ ఉంది. అయితే, ఇటీవలి కాలంలో మత సంబంధ అంశాలకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యానిచ్చే ఒరవడి ఉత్సాద ప్రారంభమైంది. ఒడిశాలో దసరా సమయంలో దుర్గా దేవిని ఆరాధిస్తారు. కటక్ కళాకారులు రూపొందించిన విగ్రహాలను వీధుల్లో ప్రతిష్ఠిస్తారు. స్త్రీలు మానికలో వడ్డు నింపి, పూజలు నిర్వహిస్తారు. దీనిని వారు 'మానబాస' అంటారు. దసరా రోజున బాణసంచా కాలుస్తారు.

పండగ ఏదైనా సరే దానికో సందర్భం ఉండి తీరుతుంది. దాని వెనుక ఓ కథో, గాథో కచ్చితంగా ఉంటాయి. కాలం గడిచేకొద్దీ కథలూ, నియమాలూ ఒక తంతులా మారిపోతాయి. ఉత్సవం, ఉత్సాహం, ఆ సందర్భంగా విల్లల సంతోష సరిబాలూ మాత్రం కళ్ల ముందు కొలలాటమండతాయి. దేశవ్యాప్తంగా వివిధ ప్రాంతాల్లో వివిధ రూపాల్లో జరుపుకునే విజయదశమి .. భారతీయ సంస్కృతిలోని భిన్నత్వానికి ప్రతీక. కథలతో, కారణాలతో పేచీ పడకుండా అందరూ ఆనందోత్సాహాలతో సంబరపడే ఏకత్వానికి ప్రతీక. పిల్లలూ పెద్దలూ మహిళలూ.. ఆటలపాటలతో, సాంస్కృతిక సందర్భాల్లో సంతోషంగా గడిపే పండగ ఇది. వివిధ ప్రాంతాల్లో, రూపాల్లో జరుపుకునే దసరా.. ఒక సాంస్కృతిక ప్రాభవానికి చిరునామా.

సాంస్కృతిక సంబరం.. దసరా మహోత్సవం..

వస్తుంటారు. రాజభవనాన్ని ప్రత్యేకంగా అలంకరిస్తారు. ప్రదర్శనలో ముందుభాగాన ఏనుగులు పాల్గొనటం ప్రత్యేకత. ఆ ఏనుగుల అలంకరణా నేత్రవర్ణమే! ఆయుధపూజ వైభవంగా నిర్వహిస్తారు. బెంగాల్లో దుర్గాపూజ సందర్భంగా వీధులు ధగధ్రగాయమానంగా వెలుగొందుతాయి. సప్తమి, అష్టమి, నవమి తిరుల్లో దుర్గామాతకు పూజ చేసి, తొమ్మిదో రోజున కాలికామాతను దర్శిస్తారు. లక్షల మంది పాల్గొంటారు. తొమ్మిది రోజులూ రాష్ట్రమంతా హరికథలు, పురాణ శ్రవణం లాంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. చివరి రోజున దుర్గామాత విగ్రహాలను హుగ్లీ నదిలో నిమజ్జనం చేస్తారు. ఈ ఉత్సవాల పరిధిలో పుస్తకాల ప్రదర్శనలు నిర్వహించే ఆనవాయితీ బెంగాల్లో ఉంది. సామరస్య పూర్వకంగా సందడిని ఆస్వాదించే సాంస్కృతిక వాతావరణం ఇక్కడ ఉంది. అయితే, ఇటీవలి కాలంలో మత సంబంధ అంశాలకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యానిచ్చే ఒరవడి ఉత్సాద ప్రారంభమైంది. ఒడిశాలో దసరా సమయంలో దుర్గా దేవిని ఆరాధిస్తారు. కటక్ కళాకారులు రూపొందించిన విగ్రహాలను వీధుల్లో ప్రతిష్ఠిస్తారు. స్త్రీలు మానికలో వడ్డు నింపి, పూజలు నిర్వహిస్తారు. దీనిని వారు 'మానబాస' అంటారు. దసరా రోజున బాణసంచా కాలుస్తారు.

పండగ ఏదైనా సరే దానికో సందర్భం ఉండి తీరుతుంది. దాని వెనుక ఓ కథో, గాథో కచ్చితంగా ఉంటాయి. కాలం గడిచేకొద్దీ కథలూ, నియమాలూ ఒక తంతులా మారిపోతాయి. ఉత్సవం, ఉత్సాహం, ఆ సందర్భంగా విల్లల సంతోష సరిబాలూ మాత్రం కళ్ల ముందు కొలలాటమండతాయి. దేశవ్యాప్తంగా వివిధ ప్రాంతాల్లో వివిధ రూపాల్లో జరుపుకునే విజయదశమి .. భారతీయ సంస్కృతిలోని భిన్నత్వానికి ప్రతీక. కథలతో, కారణాలతో పేచీ పడకుండా అందరూ ఆనందోత్సాహాలతో సంబరపడే ఏకత్వానికి ప్రతీక. పిల్లలూ పెద్దలూ మహిళలూ.. ఆటలపాటలతో, సాంస్కృతిక సందర్భాల్లో సంతోషంగా గడిపే పండగ ఇది. వివిధ ప్రాంతాల్లో, రూపాల్లో జరుపుకునే దసరా.. ఒక సాంస్కృతిక ప్రాభవానికి చిరునామా.

గుజరాత్‌లో ...
దసరా సమయంలో ఇంటింటా శక్తి పూజ చేయడం గుజరాతీయుల ఆచారం. పొలం నుంచి తీసుకువచ్చిన మట్టితో వేదిక తయారుచేసి.. దానిపై బాద్మి, గోధుమ విత్తనాలు లను చల్లి.. ఆపైన మట్టికుసుడే పెడతారు. దానిని నీటితో నింపి.. పోకెచ్చక్క, వెండి లేక రాగి నాణెం చేస్తారు. ఆ మట్టి కుండనే దేవిగా భావిస్తారు. దానినే కుంభీ ప్రతిష్ఠ అంటారు. అష్టమి రోజున పూజ నిర్వహించి, దశమి రోజున నిమజ్జనం చేస్తారు. తరువాత పౌర్ణమి వరకూ జరిగే గర్వా

తెలంగాణాలో బతుకమ్మ

తెలంగాణా ప్రజలు దసరా సమయంలో బతుకమ్మ ఉత్సవాలు చేస్తారు. ఇది ఆ రాష్ట్ర అధికారిక పండగ. ఈ పండగను తొమ్మిది రోజుల పాటు జరుపుకుంటారు. ఈ బతుకమ్మ పండగ లేదా సద్దల పండగ దసరాకి రెండు రోజుల ముందు వస్తుంది. నవరాత్రి మొదటి రోజున బతుకమ్మను పూలతో అలంకరించి, తొమ్మిది రోజులు స్త్రీలంతా ఒకచోట చేరి ఆటపాటలతో ఆనందిస్తారు. చివరి రోజున బతుకమ్మను నిమజ్జనం చేస్తారు. ఈ రోజుల్లో ఆడపడుచులు అందరూ ఆత్మహరించి నుంచి కన్నవారింటికి చేరుకుంటారు. ఆడపడుచులంతా ప్రతి సాయంత్రం బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ ఆడతారు. బతుకమ్మ చివరి రోజు ఉత్సవత మనోహరంగా ఉంటుంది. ఆరోజు పచ్చిక బయళ్ళలోకి పోయి తంగెడు, గునుగు పూలను, ఇంకా రకరకాల పూలను భాగిగా ఎరుకుని వస్తారు. ఇంటిల్లిపాడి కూర్చుని ఆ పూలతో బతుకమ్మని తయారుచేస్తారు. గునగు పూలు, తంగెడు, గుమ్మడి పూలు ముఖ్య భూమికను పోషిస్తాయి. ఈ పూలని జాగ్రత్తగా ఒక రాగి పళ్ళెం (తాంబలం) లో

ఉత్సవాల్లో పెద్ద సంఖ్యలో మహిళలు పాల్గొంటారు. దాండియా పాటలూ, ఆటలతో గొప్ప సందడిని, ఉత్సాహాన్ని సృష్టిస్తారు. తమిళనాడులోని కులశేఖర పట్టణంలో జరిగే దసరాకు ఓ జరపడం ఆనవాయితీ. నవరాత్రుల తొలిరోజున ఏనుగు గుడిలో భేతాళుడిని నిలబెడతారు. భేతాళుడంటే వయస్సైన బ్రహ్మచారి. తొమ్మిది రోజులు భేతాళుడు అమ్మవారి పూజలు నిర్వహిస్తాడు. ఈ సందర్భానికి వెదురు కర్రలు, గడ్డి, కొబ్బరి పీచుతో చేసిన ఏనుగును అంబారితో అలంకరిస్తారు. తెల్లని వస్త్రానికి రంగుల లతలు, కాగితం పూలు, తగరంతో అలంకరణలు చేస్తారు. కొత్తగా చిన్న ఏనుగును తయారుచేసి.. దానిని అలంకరిస్తారు. చివరలోజు ఊరేగింపుగా తీసుకువెళతారు. ఈ ఊరేగింపులో పిల్లలను ఏనుగు కింద నుంచి దాటిస్తారు. సందర్భాన్ని సాయంత్రం ఆరు గంటలకు ప్రారంభించి, తెల్లవారు ఆరు గంటల వరకూ జరుపుతారు.

విజయనగరంలో సిరిమాను
విజయనగరంలో దసరా సమయంలో గజపతుల ఆడపడుచైన పైడితల్లికి పూజలు చేస్తారు. దసరా వెళ్ళిన తరువాత వచ్చే మొదటి మంగళవారం జాతర జరుపుతారు. ఈ ఉత్సవంలో పూజారిని సిరిమాను ఎక్కించి, అమ్మవారి గుడి ఉన్న మూడు లాంతర్ల సెంటర్ నుంచి కోట వరకూ మూడుసార్లు ఊరేగిస్తారు. ఈ సిరిమాను సందరం చూడటానికి ఉత్తరాంధ్రలోని పలు ప్రాంతాల నుంచి వేలాదిమంది వస్తారు.

రాజ్యయుద్ధం.. కర్రల కొట్టాట
కర్నూలు జిల్లాలోని వీపసంగడ్లలో దసరా సమయంలో రాజ్యయుద్ధం చేసుకుంటారు. దసరా రోజు సాయంత్రం ప్రజలు కాలవ ఒడ్డున కంకర రాళ్ళను గుట్టలుగా పోసుకుంటారు. ఒకవైపు రామసేన, మొదటి మంగళవారం జాతర జరుపుతారు. ఈ ఉత్సవంలో పూజారిని సిరిమాను ఎక్కించి, అమ్మవారి గుడి ఉన్న మూడు లాంతర్ల సెంటర్ నుంచి కోట వరకూ మూడుసార్లు ఊరేగిస్తారు. ఈ సిరిమాను సందరం చూడటానికి ఉత్తరాంధ్రలోని పలు ప్రాంతాల నుంచి వేలాదిమంది వస్తారు.

కరీంనగర్‌లో గని కార్మికులు ఈ పండగను గ్రామీణ వాతావరణం ఉట్టిపడేలా జరుపుకుంటారు. ఆయుధ విన్యాసాలను ప్రదర్శిస్తారు. అక్కడి నెహ్రూ స్టేడియంలో నరకాసుర వధ ఘట్టాన్ని ప్రదర్శించడంతో పండగ మొదలవుతుంది. ఇనుప బెల్లు, త్రిశూలం మొదలైన ఆయుధాలను పట్టుకొని, విన్యాసాలు చేస్తూ ఊరంతా తిరుగుతారు. జమ్మి ఆకులను ఒకరికొకరు ఇచ్చి, శుభాకంక్షలు చెప్పుకుంటారు.

బొమ్మల కొలువులు
దసరా సందర్భంగా బొమ్మల కొలువు పెట్టడం ఆనవాయితీగా వస్తోంది. దేవతామూర్తులు, పక్షులు, జంతువులు, గ్రామీణ వాతావరణాన్ని ప్రతిబింబించే రకరకాల బొమ్మలను కొలువు తీరుస్తారు. ఈ కొలువులో తప్పకుండా ఓ ముత్యంనువ, పావుకారు, ఆవు, దూడ బొమ్మలు పెడతారు. తమిళనాడులోనూ బొమ్మల కొలువులు ఏర్పాటు చేస్తారు. మధుర మీనాక్షి ఆలయంలో పెట్టే పెద్ద బొమ్మల కొలువు చాలా ప్రసిద్ధి. తమిళనాడులోని కులశేఖర పట్టణంలో జరిగే దసరాకు ఓ ప్రత్యేకత ఉంది. అక్కడ అమ్మవారిని దర్శించుకోవడానికి వెళ్లేవారు వివిధ వేషాలను ధరిస్తారు. పులి, కోతి, బిక్షగాడు, రాజు, రాక్షసుడు.. ఇలా రకరకాల వేషాలు ధరిస్తారు. ప్రతి రూపంలోనూ దేవుడు ఉంటాడు' అని చెప్పటం దీని ఉద్దేశమట! ఈ ఉత్సవానికి వందేళ్ల చరిత్ర ఉంది. వేడుకలను చూడటానికి ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి లక్షల సంఖ్యలో ప్రజలు వస్తారు.

మొదటి మంగళవారం జాతర జరుపుతారు. ఈ ఉత్సవంలో పూజారిని సిరిమాను ఎక్కించి, అమ్మవారి గుడి ఉన్న మూడు లాంతర్ల సెంటర్ నుంచి కోట వరకూ మూడుసార్లు ఊరేగిస్తారు. ఈ సిరిమాను సందరం చూడటానికి ఉత్తరాంధ్రలోని పలు ప్రాంతాల నుంచి వేలాదిమంది వస్తారు.

రాజ్యయుద్ధం.. కర్రల కొట్టాట
కర్నూలు జిల్లాలోని వీపసంగడ్లలో దసరా సమయంలో రాజ్యయుద్ధం చేసుకుంటారు. దసరా రోజు సాయంత్రం ప్రజలు కాలవ ఒడ్డున కంకర రాళ్ళను గుట్టలుగా పోసుకుంటారు. ఒకవైపు రామసేన, మొదటి మంగళవారం జాతర జరుపుతారు. ఈ ఉత్సవంలో పూజారిని సిరిమాను ఎక్కించి, అమ్మవారి గుడి ఉన్న మూడు లాంతర్ల సెంటర్ నుంచి కోట వరకూ మూడుసార్లు ఊరేగిస్తారు. ఈ సిరిమాను సందరం చూడటానికి ఉత్తరాంధ్రలోని పలు ప్రాంతాల నుంచి వేలాదిమంది వస్తారు.

కరీంనగర్‌లో గని కార్మికులు ఈ పండగను గ్రామీణ వాతావరణం ఉట్టిపడేలా జరుపుకుంటారు. ఆయుధ విన్యాసాలను ప్రదర్శిస్తారు. అక్కడి నెహ్రూ స్టేడియంలో నరకాసుర వధ ఘట్టాన్ని ప్రదర్శించడంతో పండగ మొదలవుతుంది. ఇనుప బెల్లు, త్రిశూలం మొదలైన ఆయుధాలను పట్టుకొని, విన్యాసాలు చేస్తూ ఊరంతా తిరుగుతారు. జమ్మి ఆకులను ఒకరికొకరు ఇచ్చి, శుభాకంక్షలు చెప్పుకుంటారు.

మరోవైపు రావణ సేనగా ఏర్పడి, ఒక గుంపుపై మరొక గుంపువారు రాళ్ళను విసురుతూ యుద్ధం చేసుకుంటారు. ఎంత ఎక్కువగా దెబ్బలు జరిగితే అంత బాగా ఉత్సవం జరిగినట్లుగా వారు ఉత్సాహపడతారు. ఇదే జిల్లాలోని దేవరగట్టులోనూ బన్ని ఉత్సవం జరుగుతుంది. మాం మల్లేశ్వరస్వామి విగ్రహాన్ని తమ గ్రామానికి తీసుకెళ్లెందుకు దాదాపు 18 గ్రామాల ప్రజలు... పోటీ పడతారు. స్వామిని తీసుకువెళ్లెందుకు ఓ గ్రూపు, తమ గ్రామంలోనే ఉండేలా ఇంకో గ్రూపు వెదురుకర్రలతో వివరితంగా కొట్టుకుంటారు. ఎంత గాయలైనా పట్టించుకోరు.

బందరు శక్తి పటాలు
కృష్ణాజిల్లా బందరులో దసరా సందర్భంలో శక్తి పటాల ఊరేగింపు నిర్వహిస్తారు. వందేళ్ల క్రితం ఈ ప్రాంతానికి చెందిన ఓ సైనికుడు కలకత్తా నుంచి తెచ్చి మచిలీపట్నం ఈడేపల్లిలో కాళీమాత ప్రతిష్ఠ చేశాడు. అప్పటినుంచి దసరా సమయంలో ఈ ఆలయం నుంచి శక్తి పటాన్ని పురవీధుల్లో ఊరేగిస్తారు. పటాన్ని వీపుకు కట్టుకుని, ముఖానికి అమ్మవారి ముఖావృతిన తగిలించుకుని నాట్యమాడుతూ వీధుల్లో తిరుగుతారు. తొమ్మిది రోజులూ ఇలా అన్ని వీధుల్లోనూ ఇంటింటికి తిరుగుతారు. పటం ధరించినవారు డప్పుల శబ్దానికి అనుగుణంగా వీరన్నత్వం చేస్తుంటారు. చివరిరోజు కోనేరు సెంటరుకు తీసుకొచ్చి, జమ్మి కొట్టడంతో ఉత్సవం ముగుస్తుంది.

ఒంగోలులో కళారాలు

ప్రకాశం జిల్లా ఒంగోలులో దసరా ఉత్సవాల్లో భాగంగా కళారాల కళాకారులు (ముఖావృతలు) ను ఊరేగిస్తారు. ఈ కళారాలను చక్కగా అలంకరించి నిర్ధార చేస్తారు. ఇక్కడ కాళికాదేవికి, మహిషాసుర మర్దినీకి, నరసింహ స్వామికి కళారాలు ఉన్నాయి. కళారాన్ని బండి మీద ఎక్కించి, అటూ ఇటూ

వలయాకారంగా, రంగులు మార్చుకుంటూ పేరుస్తారు. ముందుగా తంగెడు ఆకులు, పూలు పేర్చుతారు. ఆపై తంగెడు పూలతో కట్టిన కట్టలను పేర్చుతారు. మధ్య మధ్యలో ఇతర రకాల పూలను ఉపయోగిస్తారు. పేర్చడం అయ్యాక పైన పసుపుతో చేసిన గౌరి మాతను పెట్టి, చుట్టూ దీపాలతో అలంకరిస్తారు. ఇలా తయారుచేసిన బతుకమ్మల చుట్టూ తిరుగుతూ పాటలు పాడతారు. ఇలా చాలాసేపు ఆడాక దగ్గర్లో ఉన్న చెరువులో నిమజ్జనం చేస్తారు. ఆపై ఆ పక్కంలో తెచ్చిన నీటితో ఆడవారు 'వాయిసమమ్మా వాయిసం' అంటూ వాయిదాలు ఇచ్చిపచ్చుకుంటారు.

కరీంనగర్‌లో గని కార్మికులు ఈ పండగను గ్రామీణ వాతావరణం ఉట్టిపడేలా జరుపుకుంటారు. ఆయుధ విన్యాసాలను ప్రదర్శిస్తారు. అక్కడి నెహ్రూ స్టేడియంలో నరకాసుర వధ ఘట్టాన్ని ప్రదర్శించడంతో పండగ మొదలవుతుంది. ఇనుప బెల్లు, త్రిశూలం మొదలైన ఆయుధాలను పట్టుకొని, విన్యాసాలు చేస్తూ ఊరంతా తిరుగుతారు. జమ్మి ఆకులను ఒకరికొకరు ఇచ్చి, శుభాకంక్షలు చెప్పుకుంటారు.

పట్టుకోవడానికి అనువుగా కొయ్యలను అమర్చుతారు. డప్పుల మోతలతో ఊరేగింపు నిర్వహిస్తారు. కళారం వెనుక భాగంలో ఒకరు వీరన్నత్వం చేస్తూ... కళారాన్ని ఉగ్రంగా ఊపుతూ ఉంటారు. కళారాన్ని ఊరి మధ్యకు తీసుకొచ్చి... అక్కడ రాక్షస సలహా పుట్టాన్ని ప్రదర్శిస్తారు.

పండగలు ఏవన్నా సందర్శన
ఆవిష్కరిస్తాయి. సంతోషాలను పురిగిల్పుతాయి. దసరా అంటే! ఒక జన సమూహపు సమిష్టి సమ్మేళనానికి, సమైక్య సందర్శనా ఇదొక సందర్భం. ఎవరి కథలు వారికి ఉంటాయి. ఆ భిన్నత్వాన్ని గుర్తించాలి. ప్రసార మాధ్యమాల పెరిగిన క్రమంలో లన్నిచోట్లాకూ అధిపత్యంలోని ఆటపాటలు ప్రవేశిస్తున్నాయి. ఒకరకపు సంస్కృతి చూపుకొస్తుంది. సంస్కృతి కూడా గ్లోబలికరణ, గ్లామరీకరణ, మాన్యువైకరణ చెందుతోంది. ఏది పాపులర్‌గా కనిపిస్తే అది .. ఏది ఆక్సెస్సిబిల్‌గా అనిపిస్తే అది .. మూలవిరాట్టులై కూచుంటున్నాయి. పండగలన్నా వాటిలో ఇమిడి ఉన్న సంస్కృతి రయినా- జనపక్షంగా ఉండాలి. జనానికి చెందినదై ఉండాలి. అప్పుడే పండగలకు సహజత్వపు సాగను. సందర్శకు మానవత్వపు మొరుపు!

చేత విల్లంబులు నోట దసరా పద్యాలు

ఓ 30 ఏళ్ల క్రితం వరకూ దసరా సెలవలప్పుడు ఉపాధ్యాయులు తమ పాఠశాలలో చదువుకునే బాల బాలికలను వెంటబెట్టుకుని గ్రామంలోని ఇంటింటికి వెళ్ళేవారు. పిల్లలు కొత్త బట్టలు మేసుకుని, చేతుల్లో విల్లంబులు వట్టుకుని వేచేవారు. ఈ విల్లునే గిలక అంటారు. వీటిని సందించి వదిలితే, ఎదుటి వారి మీద పూలూ ఆకులు పడేవి. బడి పిల్లలు అలా ఊరంతా తిరుగుతూ పాటలు, పద్యాలు పాడేవారు. వీటినే దసరా పద్యాలు అంటారు. మచ్చుకు కొన్ని చూడండి :

కానుకలు ఇచ్చాక .. ఆశీర్వాదాలు :
ధర సింహాసనమై నభంబు గొడుగు తీర్చేదంతల్ల భృత్యులై పరమాహ్మాయము లెల్ల వందిగణమై బ్రహ్మాండ మాతారమై సిరి భార్యామణియై విరించి కొడతై శ్రీగంగ రక్షాకరా కాకుల రాజుల రాజు కందర్పు రాజు కందీరా రాజు మార్కండే రాజు రక్షాకరా కాకుల రాజుల రాజు కందీరా రాజు మహారాజు రాజు తేజోనిధి రాజు కందర్పు రాజు కందీరా రాజు మార్కండే రాజు సెలవియ్యుట్టి మాకు శీఘ్రముగాను పట్టుపచ్చడమిచ్చి పది మాడలిచ్చి గట్టి శాలువలిచ్చి కడియంబులిచ్చి అయ్యవారికి చాలు ఐదు వరహలు పిల్లవానికి చాలు పప్పు బెల్లలు కొబ్బరి కురిడిలు కుండ బెల్లలు

కానుకలు ఇచ్చాక .. ఆశీర్వాదాలు :
ధర సింహాసనమై నభంబు గొడుగు తీర్చేదంతల్ల భృత్యులై పరమాహ్మాయము లెల్ల వందిగణమై బ్రహ్మాండ మాతారమై సిరి భార్యామణియై విరించి కొడతై శ్రీగంగ రక్షాకరా కాకుల రాజుల రాజు కందర్పు రాజు కందీరా రాజు మార్కండే రాజు సెలవియ్యుట్టి మాకు శీఘ్రముగాను పట్టుపచ్చడమిచ్చి పది మాడలిచ్చి గట్టి శాలువలిచ్చి కడియంబులిచ్చి అయ్యవారికి చాలు ఐదు వరహలు పిల్లవానికి చాలు పప్పు బెల్లలు కొబ్బరి కురిడిలు కుండ బెల్లలు

కానుకలు అడిగేటప్పుడు :
ఏ దయా మీ దయా మా మీద లేదు ఇంత సేపుంచటం ఇది మనకి తగదు దసరాకు వస్తేమనీ వినవినలు పడక

అతని పేరు బాబర్

‘సాయంత్రం వచ్చాక మాట్లాడుకుందాం బావా!’

అంటూ మొన్న బుధవారం నాడు హడావిడిగా కదులుతున్న బస్సువైపు పరుగెత్తాడతను. అదిగో వెళ్తున్నప్పటి ఆ కాస్త వెలుగైనా ఇప్పుడు తన ముఖంలో లేదు. బస్సు దిగుతూ ఎప్పటిలానే సంచి చేతపట్టుకొని, నీరసాన నడిచొస్తున్న అతన్ని నేనే ఆపి పలకరించాను.

అతను బీసీ కాలనీలో ఉంటాడు. ఆకుపచ్చ జెండా కట్టే అతని ఎర్ర అలుకు కొట్టం బస్టాప్ నుంచి ఇంకా కొన్ని ఫర్లాంగుల దూరముంటుంది. పొలాలకు గొడుగు పట్టినట్టు అప్పటికే దట్టంగా నల్లమబ్బేసి ఉంది. ‘చేతిలో గొడుగేదయ్యా ఎప్పుడూ వెంట ఉంచుకుంటావుగా?’ అని నేను అడగగానే.. ‘ఆ నల్లగొడుగు మీద నమ్మకం పోయింది బావా! కోర్టు మెట్లు దిగిస్తూనే వీసిరి ఆవతలపారేశాను’ అన్నాడు ఆఖరి బీడి వెలిగించుకొని, కాగితం కట్ట అవతల పారేస్తూ.

‘గొడుగెందుకు పారేశావ్?’ అని నవ్వుతూ నేనడుగుతుంటే. మొదటి పొగ పీలుస్తూ అతనన్నాడు ‘అది కంతలుపడింది బావా! దాన్ని నిలబెట్టే పుల్లూ తప్పాయి. కొన్ని పంగిపోయాయ్. వాస్తేనా, ఎండైనా అది రక్షణ ఇవ్వదని తేలిపోయింది. ఎన్నని బాగు చేయిస్తా? ఎంతని యాష్టపడతాం? అందుకే వదిలేశా!’ అన్నాడు బొటనవేలి గోరుతో నుసి రాలితుతూ.

‘సరే ఇంతకూ వెళ్ళిన పనేమైంది? ఇన్నేళ్ళ సుదీర్ఘ ఎదురుచూపు తర్వాత ఇవాళ ముఖ్యమైన తీర్పుస్తుందని, నీకు న్యాయం జరిగి తీరుతుందని అనే వాడివిగా?’ అని అతన్నడిగాను ఏమీ తెలిసట్టు.

‘న్యాయదీపం మసకబారుతోంది బావా! పొగచూరి నల్లబారిన లాంతరద్దాన్ని ముగ్గుపొడేసి రుద్ది తుడిచినట్టు తుడవాలి’ అన్నాడు.

బతుకమ్మ పూల సందడి మొదలవటంతో సరిగ్గా అదేసమయంలో కొందరు ఆడపిల్లలు బోణెమత్తుకొని గుడివైపు వెళుతున్నారు. అతను వాళ్ళవైపు చూస్తూ ‘బతుకమ్మ బోణెమంటే అన్నిపూలూ కలిసిమెలిసి ఉంటాయ్ బావా! అన్ని పూలకూ సమగౌరవం ఉంటుంది! కానీ దేశం నడినెత్తిన ఒక కానరాని బోణెం ఊరేగుతోంది. ఆ బోణెంలో ఒకకరం పువ్వు మిగతా పూలను తక్కువ చేస్తోంది. తనొక్కదానితోనే బోణెం కావాలనుకుంటోంది!’ అని ఏదో నిగూఢార్థంలో మాట్లాడు తున్నాడు. ఆ మాటలకు అసలు

అర్థమెంటో నాకు తెలుసు. తన నుంచి మరిన్ని వివరాలు రాబట్టేందుకు నేను యత్నిస్తుండగా..

‘గొడ్డొచ్చుంటాయ్ బావా! పోయి వాటికి మేతేసి, కుడితి పెట్టి.. సందెకనువు తీసి, రెండుచెంబులు నీళ్ళు బోనుకుని వొస్తా..

అరుగు మీద కూర్చొని, మాట్లాడు కుందాం!’ అంటూ అక్కడి నుంచి కదులుతుండగానే వాన లపలపముని పడేసరికి నేను టీహోటల్లోకి, అతను తన ఇంటివైపు పరుగెత్తాడు.

వానను చూస్తూనే.. టీ తాగబుద్ధయ్యేసరికి ఒక టీ తీసుకొని తాగుతూ అతని ఆలోచనలోపడ్డాను.

ఇతనికో పేరుంది. కానీ ముందుగా ఎవరు పిలిచారో ‘పిచ్చోడ’ని అదే ఇంకా కొనసాగుతోంది. ఊళ్ళో తాత వయసు వాళ్ళ నుండి మనవల దాకా అదే పేరున పిలుస్తారు. నెత్తిన తెల్లటోపీ, బారు గడ్డం, కళ్ళకు సుర్మా, గళ్ళ లుంగీ, సిల్కు ఫ్రైజమా, మెడలో రుమాలు..’ ఇవి అతని నిర్ధారణ గుర్తులు.

పక్క ఊరిలో బంధువులున్నారు అయినా ఇతన్ని చూసిపోయేందుకూ ఒక్కరూ ఆ పొలిమేర దాటిరారు. వాళ్ళకితనిపై ద్వేషమేం లేదు. ఇతనే వాళ్ళందరినీ వొడ్లనుకున్నాడు.. వదిలేశాడు. వడ్లనుకొని విడిచి వెళ్ళిన వాళ్ళెవరూ బంధువులు కాదనేవాడు. నవాబు నుండి కూలోడు దాకా అన్నీ అనుభవించాడు. దిగులు మచ్చగా బతికాడు. అభద్రతా ఊపిరై ఊగినలాడాడు. గాలి మురుగుకాలికి గంధం అద్దేటోడు.

ఇతని తల్లితండ్రు చనిపోయారు. భార్యాబిడ్డల సంగతి ఎవరికీ తెలీదు. మసీదులో అజా ఇచ్చేందుకు వీళ్ళ తాత ఈ ఊరొచ్చాడని చెబుతారు. ఆ వారసత్వమే ఇతనూ కొనసాగిస్తున్నాడు.

గత రెండున్నర దశాబ్దాలకుపైగా ఫైళ్ళు ఫైళ్ళలో ఏవో పత్రికా కథనాలు, ఫోటోలు, వీడియో క్యాసెట్లుండే సంచి భుజానికి తగిలించుకొని, తిరుగుతున్నాడు. ఎవరన్నా మాట్లాడిస్తే మాట్లాడతాడు. అందరికీ భయపడుతుంటాడు.

మనీ కథ

ఫైళ్ళలోకి

చూస్తూ గెలుస్తాను.

నేనే గెలుస్తాను!’ అంటూ తనలోతానే గొణుక్కుంటుంటాడు. అందుకే కాబోలు ఊరోళ్ళు ఇతన్ని పిచ్చోడనేది.

‘ఎందుకట్లా ఎవరికీ వినపడనట్లు నీలో నువ్వే గొణుక్కుంటావు?’ అని నేను ప్రశ్నిస్తే. నేను గెలుస్తానని ఎవరూ భరోసా ఇవ్వట్లేదు బావా! నాకు నేనైనా భరోసా ఇచ్చుకోకపోతే పోరాటం సాగించలేను. గుండెపగిలి చస్తానేమోనని నన్ను నేను ఓదార్చుకుంటాను. నాకు నేను ధైర్యం చెప్పుకుంటున్న విషయం ఎవరికీ తెలిసినా నన్ను మరింత నిర్బంధిస్తారేమోనని భయంతో అలా నాకు నేను గుసగుసగా చెప్పుకుంటాను!’ అని అనేవాడు.

ఏడింటి అజా ఇచ్చినంక వొస్తడేమో.. ఎనిమిదింటికి వస్తాడేమో అనుకుంట తొమ్మిదింటి వార్తల టైం దాకా అతనికోసం అరుగుకాడ ఎదురుచూసినం, నేనూ ఇంకొందరం. అతను రాలేదు కానీ వాకిట్లో ఎవడో పేవర్

గిరాటేసినట్టు.. అతను చనిపోయాడన్న వార్త తెల్లారి పొద్దున్నే ఊరందరికీ చేరింది.

పాచి మొఖాలు తోమీతోమకుండానే ఒకరోకరుగా అందరమూ అతని కొట్టం వైపు పరుగుతీశాం.

‘పండుకున్నోడు పండుకున్నట్టే పోయాడ’ని ఎవరో అంటున్నారు. లాల్మీ తోడగని అతని ఒంటిపై అతిపెద్ద గాయం, మరో రెండుమూడు చిన్న చిన్నగాయాలు ఉన్నాయ్. అవీ ప్రమాదమైనవి అనుకుంటే ప్రమాదమైనవి.. కావనుకుంటే కావు. ఒంటిమీద ఇంకా అనేకచోట్ల అనేక గీసుకుపోయిన, ఒరుసుకుపోయిన, కమిలిపోయిన, కుమిలిపోయిన మచ్చల ఆనవాళ్ళున్నాయ్.

దాదాపు ఇరవై ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం దెబ్బ కొట్టబడటం వల్లే పిచ్చోడయ్యాడు. న్యాయాన్ని పలవరిస్తూ దోషులకు శిక్ష కోరుతూ కళ్ళకు ఆశను పూసుకున్నాడు. కానీ గాలిపటం తిరగబడ్డట్టు తన నమ్మకం కూలిపోవటంతో ఇలా ఆశ విడిచాడు.

ఏదో గొడవ.. చోటు వివాదం ఇతన్నీ స్థితికి తెచ్చింది. ‘నా స్థలంలో నువ్వు నిర్మించాలనుకోవటం ఏమిట’ని అడ్డుకున్నందుకు బలవంతులు అతని విశ్వాస నిర్మాణాన్నే కూల్చేశారు. బలహీనుడు ఆక్రోశించాడు. ‘అన్యాయమ’ని ఎలుగెత్తాడు.. మొరపెట్టుకున్నాడు..

ఫిర్యాదు చేశాడు. న్యాయం అడిగాడు. శిథిల ఆనవాళ్ళను తలుచుకుంటుండేవాడు. కూల్చబడిన ఒకో ఇటుక నమ్మకంగా తిరిగి లేస్తుందనుకున్నాడు. కానీ ఈ మధ్యే ‘ఆ చోటుపై ఆశలోదులుకో!’ అన్నారు. ‘నీకు వేరే స్థలమిస్తాం!’ అన్నారు.

ఆ రోజున ఇంతే దుఃఖంతో అతనన్నాడు.. ‘కళ్ళకు గంతలు కట్టుకొని కోర్టు పట్నంలో ఎక్కడో ఉంది బావా! ఇక్కడ నాకు జరిగిన అన్యాయం తన కళ్ళకు కనిపించదు. నా ఆక్రందన తనకు వినిపించదు. ఊరంతటికీ అజా వినిపించినట్టు కొల్లగొట్టబడింది స్థలం మాత్రమే కాదని తెలియజెప్పేందుకు ప్రపంచానికి వినపడే మైక్ కావాలి!’ అని.

తన కళ్ళలో అప్పుడు కూల్చిన చేతుల చిత్రాలున్నా, అవేవీ సాక్ష్యంగా నిలువలేకపోయాయ్. పత్రిక కథనాలు, వీడియోలు తెగిపోయే దారాలే తప్ప, అభియోగస్తులను దోషులని ఋజువుపరిచే ఏ ఒక్క ఆధారమూ లేదని.. దోషులెవరూ లేరని తేల్చాక తనే మునిగిపోయాడు. అందరూ నిర్దోషులే అయినచోట అతనే బాధితుడు, విస్తాపితుడు. తనే కూల్చుకున్నోడు. తనే చంపబడ్డోడు.. ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా కాదు యాక్సిడెంటల్గా.. అతని పేరు బాబర్.

కవితనం

శిలలా వేచియున్నా!

ప్రతి క్షణం..

నీ కోసం స్వప్నాల

సుమవాణీకలో

కోర్కెలు జాలువారే

కాంతిపుంజంలా

నిరీక్షిస్తూనే వున్నా..

నాడు

నువ్వు నాటిన ప్రేమ బీజాలు

పెరిగి పటపుక్షాల్లే వాత్సల్య

నీడనిస్తాయని

ఆశపడ్డాను..

కానీ, నేడు

ఊడల చేతులు చాస్తూ

శూన్య వీధుల్లో

నిశ్శబ్ద సంద్యా నిశీధుల

నడుమ

ముఖాన్ని మూసుకొని

మూగగా రోదిస్తున్నాయి..

అంతరాంతరాలలో

ప్రతిధ్వనించే

ఒక్కో తలపు చారికలు

పవన శారికలై

పలకరిస్తున్నట్టున్నాయి..

అనుక్షణం నీ ఆలాపనలో

ఉన్నందునేమో

ఏ అలికిడి విన్నా

నీ అడుగుల సవ్వడిలా

వినిపిస్తోంది..

ఎప్పటికైనా దారి తప్పి

ఇటు రాకపోతావా

అనే ఆశతో

శిలలా వేచియున్నా!!

-సుజాత.పి.వి.ఎల్.

sujathapv53@gmail.com

అసహనంతో....

మనసు....వేగుతోంది!

పూయించక

తప్పని దరహాసం!!

నువ్వు లేక..

నేను లేను!!

ఏ యుగానికైనా

నిలిచే

అబద్ధమిదొక్కటే!!

తేనె చినుకులు

ఆ పలుకులు!!

వెలుగులో

చూశామా...??

గోముఖభాషప్రమే!!

బిడ్డ పిలువంతా...

ఆప్యాయతే!

విల్లు వ్రాసిస్తే..

అంతా గల్లంతే!!

స్నేహమేరా

జీవితం!!

ఇచ్చి,

పుచ్చుకోవడంలో..

తేదారాకుంటే నిజమే!

ఎటు చూసినా....మేలి

ముసుగులే!!

లోని వాసన

రాకుండా..

మాటల అత్తర్లు!!

- సుభాషిణి ప్రత్తిపాటి

prattipatisubhashini003@g

mail.com

అకాల వర్షం !

ఆరుగాలం శ్రమంతా

కంటి చెలమలో పడి తడిసింది

కోతలకు ముందే గుండెకోత

మిగిలింది

వరాల వరిచేను కన్నీట మునిగింది

పచ్చదనం వెచ్చని బువ్వ

అవ్వకముందే

వరుణుడు ఉరిమి వర్ణచిత్రంపై

వర్షమై కురిసాడు

ఇదేం వాసయ్యా !

దున్నినపుడు దయ లేదు

నాల్గప్పుడు నవ్వు లేదు

కోతకాచ్చేకా ఈ గుండెకోత?

గుండెలు బాదుకొంటే పోతాదా

ఈ దండగంతా..

ఏరువాక నాటి పున్నమిలా మురిపిస్తే

ఆరుగాలం దాటిన అమాసలా

ఏడిపించింది

కనుచూపు మేర కళింగయుద్ధంలా

కకావికలమైన పంట

రైతుకళ్ళల్లో వర్షమైంది

చెమట మట్టిని బంగారం చేస్తే

వర్షం బంగారాన్ని మట్టిపాలు

చేసింది..

మట్టిలోంచి మాణిక్యాల్ని వెలికితీసే

అన్నదాత ఇప్పుడు తడిసిన కంకుల్ని

అలసిన గుండెలపై మోస్తున్నాడు.. !

- భీమవరపు పురుషోత్తం

9949800253

25 అక్టోబర్ 2020

అందరూ కలిసి పనిచేస్తేనే!

ఒకప్పుడు టాలీవుడ్ లో హీరో ఇమేజ్ ఉన్న హీరోయిన్ విజయశాంతి. నేడు అనుష్కశెట్టి. ఏ పాత్రలో అయినా అనుష్క అలా ఒదిగిపోతారు. అమెకు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఉన్న పాపులారిటీ అంతా ఇంతా కాదు. 'అరుంధతి', 'బాహుబలి', 'రుద్రమదేవి', 'భాగమతి' సినిమాల్లో 'అనుష్క ప్రత్యేక పాత్రల్లో శభాష్ అనిపించుకున్నారు. ఇప్పుడు ఆ టైపు పాత్రలకు భిన్నంగా 'నిశ్శబ్దం'లో అనుష్క నటించి అరుదైన రికార్డు పొందారు.

అరుంధతి, బాహుబలి, రుద్రమదేవి, భాగమతి వంటి సూపర్ హిట్ చిత్రాలతో స్టార్ హీరోయిన్ గా తిరుగులేని క్రేజ్ ను సంపాదించుకుని లేడీ ఓరియంటెడ్ చిత్రాలకు కేరాఫ్ అడ్రెస్ గా నిలిచిన టాలీవుడ్ స్టార్ హీరోయిన్ అనుష్క ప్రధానపాత్రలో నటించిన చిత్రం 'నిశ్శబ్దం'. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా తెలుగు, తమిళ, మలయాళ, హిందీ, ఇంగ్లీష్ భాషల్లో అక్టోబర్ 2న అమెజాన్ ప్రైమ్ ద్వారా విడుదలైంది. హేమంత్ మధుకర్ దర్శకత్వం వహించిన ఈ చిత్రాన్ని క్రితి ప్రసాద్ సమర్పణలో కోన ఫిల్మ్ కార్పొరేషన్ అసోసియేషన్ లో పీపుల్ మీడియా ఫ్యాక్టర్ బ్యానర్ పై టీజీ విశ్వప్రసాద్, కోన వెంకట్ ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించారు. చిత్ర ప్రమోషన్ లో భాగంగా స్వీటీ అనుష్క జూమ్ వీడియో ద్వారా మీడియాకు సినిమా విశేషాలను తెలియజేశారు.

అమె మాట్లాడుతూ.. నేను కావాలని సినిమా సినిమా మధ్య బ్రేక్ తీసుకోవడం లేదు. భాగమతి తర్వాత మాత్రం కావాలనే బ్రేక్ తీసుకున్నాను. ఆ టైమ్ లోనే నిశ్శబ్దం స్క్రిప్ట్ కోన వెంకట్ చెప్పారు. స్క్రిప్ట్ వినగానే చాలా కొత్తగా అనిపించింది. కథ నాకు ఎంతగానో నచ్చింది. "నిశ్శబ్దం" మూవీలో నా క్యారెక్టర్ చాలా డిఫరెంట్ గా ఉంటుంది. నా పాత్రపేరు సాక్షి. ఇందులో నాకు వినబడదు, కనబడదు. చాలెంజింగ్ గా తీసుకుని మరీ ఈ పాత్ర చేశాను. ఈ సినిమా కోసం అమెరికా సైన్ లాంగ్వేజ్ నేర్చుకున్నాను. బెటర్ పెర్ఫార్మెన్స్ ఇవ్వడం కోసం అమెరికాలో రెండు నెలలు ట్రైనింగ్ తీసుకుని, ఇంటర్వేషన్ లో సైన్ లాంగ్వేజ్ నేర్చుకున్నాను. ప్రతిరోజూ ప్రాక్టీస్ చేసేదాన్ని.

ఇదొక హీరో థ్రిల్లర్ మూవీ. నా పాత్రే ఒక్కటే లీడ్ కాదు. మాధవన్, షాలిని పాండే, అంజలి,

పేరు : అనుష్క శెట్టి
ముద్దు పేరు : స్వీటీ, బొమ్ములు
పుట్టిన తేదీ : 1981, నవంబరు 7
పుట్టిన స్థలం : మంగుళూరు (కర్ణాటక)
మాతృభాష : తుళ్లు
విద్యాభ్యాసం : పారశాల, కళాశాల విద్య బెంగళూరులోనే
సినిరంగానికి పరిచయం చేసిన వ్యక్తులు : ప్రఖ్యాత యోగా నిపుణుడు భరత్ రాకూర్, సినినటుడు నాగార్జున
గుర్తింపు తెచ్చిన సినిమా : అరుంధతి
తొలి పరిచయం : సూపర్ (తెలుగులో)
అవార్డులు : నంది స్పెషల్ జ్యూరీ అవార్డు (అరుంధతి), ఫిల్మ్ ఫేర్ అవార్డు ఫర్ బెస్ట్ యాక్ట్రెస్ (వేదం), ఫిల్మ్ ఫేర్ ఉత్తమనటి (నాగవల్లి)

అంగారక గ్రహంపై మనుగడ ?!

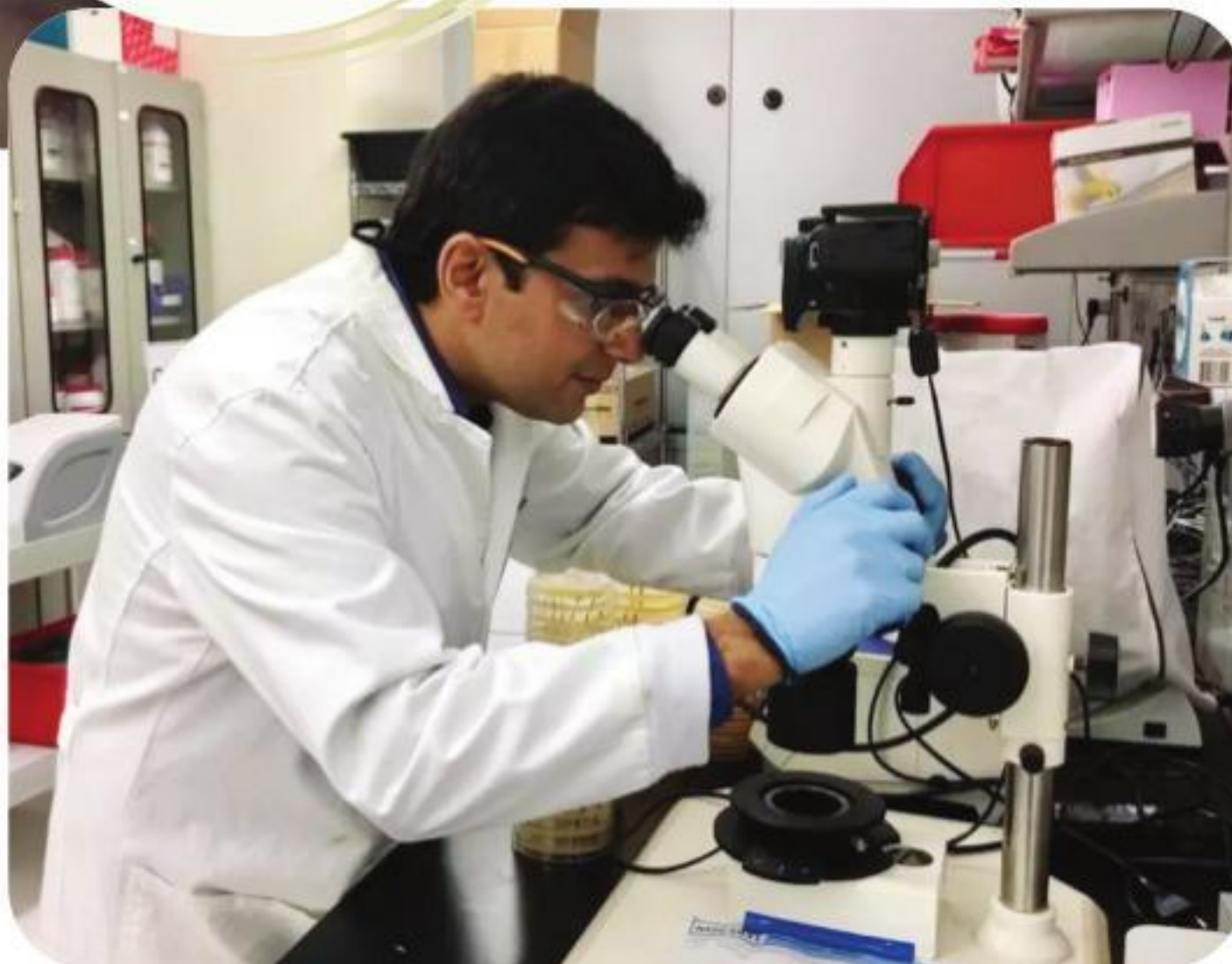
భూమిమీద కాకుండా మరే ఇతర గ్రహంపై మానవులు నివసించగలరు? అనే విషయంపై అనేక సంవత్సరాలుగా పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. కొన్నేళ్ల క్రితం భూమితోపాటు చంద్రుడిపైనా నివాసాలు ఏర్పరచుకోవచ్చని శాస్త్రవేత్తలు ప్రకటించారు. అప్పట్లో చంద్రునిపైనా స్థలం కొనుగోలు చేసిన కొందరు వ్యక్తులను మనం చూశాం.

కారణమని ఆయన చెబుతున్నారు. ఎక్స్ట్రెమోఫిలిక్ ప్రోటీన్ల అధ్యయనాలు భూమిపై జీవుల పరిణామక్రమాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో సహాయపడటమే కాకుండా, ఇతర గ్రహాలపై ఎలా జీవించగలదో ఆధారాలను అందజేస్తుందని కరణ్ చెబుతున్నారు. ఇటీవల యూరోపియన్ స్పేస్ ఏజెన్సీ (ఈసా) ఒక

వీడియోను విడుదల చేసింది. అంగారక గ్రహంపై జీవజాల ఉనికికి ఆస్కారం ఉందన్న దానికి మరింత బలాన్ని చేకూర్చింది. అందులో అంగారక గ్రహంపై అతి పెద్ద బిలంగా పేర్కొంటున్న కొరొలెస్ క్రేటర్ పూర్తిగా మంచుతో నిండి ఉంది. ఈ వీడియోలో నీటి ఆనవాళ్లు మంచురూపంలో కనిపిస్తుంది. బిలం 1.8 కిలోమీటర్ల లోతు, 82 కిలోమీటర్ల వెడల్పుతో ఉన్నట్లుగా అందులో పేర్కొన్నారు.

అంగారక గ్రహంపై ఇదే పెద్ద నీటి ఉనికి కేంద్రంగా చెప్పవచ్చు. అంగారకుడి ఉత్తర ధృవంలో అతిపెద్ద బిలం ఉంది. అందులో మంచు ఏడాది పొడవునా అలాగే ఉన్నట్లు యూరోపియన్ స్పేస్ ఏజెన్సీ చెబుతోంది. అక్కడి వాతావరణ పరిస్థితుల దృష్ట్యా ప్రత్యేకంగా బిలం అడుగున అల్పపీడనం ప్రభావంతోనే ఇది సాధ్యమైందని చెబుతోంది. గాలిలో తేమ శాతం, ఇతర అంశాలు ఇందుకు కారణం కావొచ్చని తెలిపింది.

అంటార్కిటిక్ సూక్ష్మజీవిని కనుగొన్నట్లు 2017లో 'ప్రాసీడింగ్స్ ఆఫ్ ది నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ సైన్సెస్ ఆఫ్ ది యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా' డాక్యుమెంట్ కూడా చెబుతోంది. ఇంకా అందులో 'జీవి మనుగడకు పరమాణు ఆధారం. దీనికి సంబంధించినవి మార్స్ మీద, అలాగే మన గెలాక్సీలో కొత్తగా కనుగొన్న అనేక గ్రహాలలో అన్వేషించాలి' అని సూచించారు. 'అంగారక గ్రహంపై నీటి ఆనవాళ్ల గురించి గత రెండేళ్లుగా సుదీర్ఘమైన చర్చ జరుగుతోందని, అక్కడ మంచుతో కూడిన నీటి సరస్సు, దాని చుట్టుపక్కల మరో మూడింటిని 2018లో గుర్తించారు' అని నేచర్ పత్రిక సెప్టెంబరు 28న ఓ అధ్యయనంలో వెల్లడించింది.

డాక్టర్ రామ్ కరణ్ అనే భారతీయ శాస్త్రవేత్త సౌదీ అరేబియాలోని కింగ్ అబ్దుల్లా సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ యూనివర్సిటీలో ఎంజిమాలజీ రీసెర్చ్ సెంటర్ లోగా పనిచేస్తున్నారు. ఆయన ఎర్ర సముద్రం, అంటార్కిటికా సహా ఇతరచోట్లా అధిక లవణీయత, ఆక్సిజన్ రహిత, మైనమ్ డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రత కలిగిన విపత్కర పరిస్థితులలో సూక్ష్మజీవులు వృద్ధి చెందుతున్న విధానంపై పరిశోధనలు చేస్తున్నారు.

'ఇక్కడ విస్తృతంగా గురిచేసే విషయం ఏమిటంటే అధిక లవణీయత ఉన్నప్పటికీ, ఎక్స్ట్రెమోజైమలను సేకరించాం. అంగారక గ్రహంపైనా ఇటువంటి ఎంజైమలు, జీవుల ఉనికిని బలపరుస్తుంది' అని కరణ్

అంటున్నారు.

ఇదే విషయంపై అనేక పరిశోధన ఫలితాలను 'మైక్రో ఆర్గానిజమ్స్ జర్నల్' పత్రిక ఈ మధ్య ప్రచురించింది. ఇంకా తీవ్రమైన పరిస్థితులలో జీవి ఎలా మనుగడ సాగిస్తుంది? వృద్ధి చెందుతుంది? అనే విషయాలను కరణ్ తెలుసుకోవాలి అనుకున్నారు. ఆయన అనేక పరిశోధనలు చేస్తుండగా అంగారక గ్రహంపై నీటి వనరులకు ఆధారాలు గుర్తించారు. సగటు -60 డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రత ఉన్నప్పటికీ గడ్డ కట్టకపోవడానికి అధిక లవణీయత

గొప్ప రాళ్ళు

పద్మాకర్ మహారాజుకు వజ్రవైఢూర్యాలంటే మహా ఇష్టం. అత్యంత ఖరీదైన వజ్రాలను ఉంగరాలు, కిరీటాలలో పొదిగించి చూసుకుని, మురిసిపోయేవాడు. నిండు సభలోనూ వజ్రాల ఘనత గురించి గొప్పగా చెప్పేవాడు. ఒకరోజు మహామంత్రితో మాట్లాడుతూ “చూశారా! ఈ వజ్రాలను సుదూర దేశాల నుండి తెప్పించాను. ఇటువంటి వజ్రాలు మన చుట్టుపక్కల దేశాల్లో ఎక్కడా కానరావు” అని గొప్పలు పలికాడు మహారాజు.

“నిజమే మహారాజా! ఎంత గొప్ప వజ్రమైనా అది రాయే కదా?” అన్నాడు మహామంత్రి.

“విలువైన నా వజ్రాలను రాయితో పోలుస్తారా?” కోపంగా అన్నాడు మహారాజు.

“క్షమించండి మహారాజా! ఏ రాయితో ఎలాంటి గొప్పతనం ఉందో ఎవరికి తెలుసు? మనం మారువేషాల్లో దేశాటనకు వెళదాము. ఇంతకంటే విలువైన వజ్రాలు కనబడతాయోమో చూద్దాం” అని మహామంత్రి సలహా ఇచ్చాడు.

మరుసటిరోజు రాజు, మంత్రి ఇద్దరూ మారువేషాల్లో ఒక కుగ్రామానికి వెళ్లారు. అక్కడ ఒక వృద్ధుడి పర్యవేక్షణలో అనేకమంది యువకులు బండరాళ్ళను సమాన ఆకారంలో చెక్కుతూ కనబడ్డారు.

మహారాజు వృద్ధుడి దగ్గరకు వెళ్లి తన చేతికున్న వజ్రపు ఉంగరాలను చూపించి “తాతా! ఇటువంటి విలువైన వజ్రాలు మీ ప్రాంతంలో దొరుకుతాయా?” అని అడిగాడు.

“ఇవి రంగురాళ్ళే నాయనా! ఇంతకంటే విలువైన గొప్పరాళ్ళు మా ప్రాంతంలో ఉన్నాయి” అన్నాడు వృద్ధుడు.

“ఇంతకంటే గొప్పరాళ్ళా! ఏవీ చూపించు” అన్నాడు

బాలల కథ

అరుదైనవి. వీటికంటే బండరాళ్ళే గొప్పవంటావా? నిన్ను శిక్షించగలను” అన్నాడు రాజు ఆవేశంగా.

“క్షమించండి మహారాజా! మీ వద్ద ఉన్న వజ్రాలు విలువైనవి కావచ్చు. మనిషి జానెడు పొట్టను అవి నింపలేవు. ఈ బండరాళ్ళతో మేము నదికి ఒకవైపు చిన్న ఆనకట్ట కట్టాము. ఎన్నో ఎకరాల బంజరుభూమి సాగులోకి వచ్చింది. ఎందరో ప్రజల దాహం తీరింది. ఆహార సమస్య లేకుండా పోయింది. నదికి మరోవైపు ఇంకో చిన్న ఆనకట్ట కట్టే ప్రయత్నంలో ఈ రాళ్ళను సిద్ధం చేస్తున్నాము. ఇంతమంది ప్రజలు జీవించడానికి అవకాశం కల్పించిన ఈ బండరాళ్ళు గొప్పవనేది నా భావన. ఒకసారి స్థిమితంగా ఆలోచించండి మహారాజా!” సవినయంగా చెప్పాడు వృద్ధుడు.

ఆ మాటలకు మహారాజు కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. వజ్రాల కంటే సాధారణ బండరాళ్ళ వంటి గొప్పరాళ్ళూ ఉన్నాయని తెలుసుకున్నాడు. ఆరోజు నుంచి చిన్నచిన్న ఆనకట్టలు కట్టి గ్రామాల్లో తాగు, సాగునీరు అందేలా చేస్తూ దేశాన్ని సుభిక్షం చేశాడు.

- షేక్ అబ్దుల్ హాకిం జాని,
99494 29827

మహారాజు.

బండరాళ్ళను చెత్తే యువకుల దగ్గరకు మహారాజును తీసుకెళ్లి “మీరు చూపించిన వజ్ర వైఢూర్యాల కంటే నా దృష్టిలో ఇవే గొప్పరాళ్ళు నాయనా!” అన్నాడు వృద్ధుడు.

“నేను ఈ దేశపు రాజుని. నేను ధరించిన వజ్రాలు ప్రపంచంలోనే

మాట

పాట

కవిత

గేయం

పద్యం

గద్యం

ప్రక్రియ ఏదైనామి

అక్షరాల విత్తనాలు

పుస్తకమనే పుడమిలో

పాడుకొల్పగ

అంకురించిన

లేతమొక్కలు

జ్ఞానవృక్షాలై

గమనమును

నిర్దేశించే

ఆయుధాలాతున్నయ్

ముక్కలుగా చూస్తే

అక్షరాల నిధి

అక్షరాలే కావచ్చు

పోగేసిన అక్షరాలే

పొడ్డు పొడుపులై

చరిత్ర గతినీ

మార్చినయ్

హృద్యమై ఉద్యమమై

రణనిహదమై

ఉత్తేజపర్వినయ్

రవి చూడని కోణాలను

కవి హృదయంతో

దర్శిస్తున్నయ్

ఊహలకు రెక్కలు

మొలిపించి

ఊరేగిస్తున్నయ్

లక్షల అక్షరాల

నిధియైన

ఓ పుస్తకమా

మానవ మస్తిష్కాన్ని

మదిస్తున్న

వైరుధ్యాల పుట్టపు

నీవు

బతుకు సేదదీర్చే

ఊట చెలమల

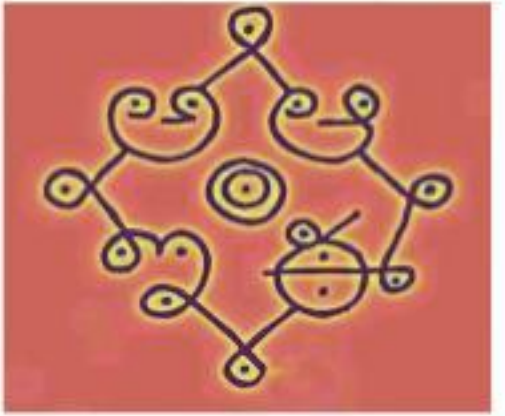
మాటల కలబోతపు

గతుకుల జీవితాల

గాథలను

గాఢంగా తడిమే

పలబోతపు

అంతరంగాలను

ఆవిష్కరించు

అద్భుత యానకానివి

నిత్యం వెంటాడి

నీలోకి చూసుకొమ్మనే

నిఖార్సైన నేస్తానివి.

- గన్ రెడ్డి ఆదిరెడ్డి

adireddyganreddy59

@gmail.com

మన పయనమెటు?

మనం ఎవరికివారే యమునాతీరే

అన్నట్టుగా వ్యవహరిస్తున్నాం

హార్థిక సంబంధాలకంటే

ఆర్థిక సంబంధాలకే ఎక్కువ

ప్రాధాన్యమిస్తున్నాం

మన తెలుగుభాష

అడుగంటిపోతుందనే

సత్యాన్ని గ్రహించలేకపోతున్నాం

పదవికోసం అధికారంకోసం

రాజకీయ నాయకుడొచ్చి

అంతఃకలహాలను రెచ్చగొడితే

కులం అంటూ మతం అంటూ

కొట్టుకొంటూ రక్తం చిమ్ముకొంటూ

అవకాశవాదికి పాలనాపగ్గాలు

అందిస్తున్నాం

గాంధీ పుట్టిన దేశంలో

హింసను అరికట్టలేకపోతున్నాం

అనకొండలాంటి అవినీతిని

అంతం చేయలేకపోతున్నాం

పట్టపగలు స్త్రీమూర్తికి రక్షణ

కల్పించలేక పోతున్నాం

రేపటి పౌరులు కుటీలో

మునిగి తేలుతుంటే

ఆర్థిక నేరగాళ్ళు దేశాన్ని

దోచుకొంటుంటే

కళ్ళప్పగించి చోద్యం చూస్తున్నాం

ఇంతకీ మన పయనమెటు?

- మంగళ శ్రీను

89859 90215

బంతులు... చామంతులు విరిసేవేళ

ఈ

నెల 4వ తేదీ

స్నేహ సంచికలో

‘విరితోట’ శీర్షిక ప్రారంభించిన

సంగతి విదితమే. తరువాత ప్రత్యేక

సంచికల వల్ల రెండు వారాలు

ఆపాం. ఈవారం నుంచి

వనవిహారం చేద్దాం. ప్రకృతి

ప్రేమికులు ఇంట్లో మొక్కలను

పెంచుకోవడానికి

విరితోట

ఇష్టపడుతుంటారు. మనసుంటే మార్గముంటుంది అన్నట్లు కొంత స్థలం ఉంటే చాలు. అందులోనే రకరకాల మొక్కలను పెంచేస్తుంటారు. ఇంట్లోనూ, కుండీల్లోనూ పెంచుకునే డయాంతస్, పిటోనియాలు, చామంతులు, ముద్దబంతులు, మిసీ ఆస్టర్స్ లాంటి కొన్ని సీజనల్ మొక్కల గురించి ఈ వారం ...

పుష్పగుచ్ఛాన్ని మరిపించే డయాంతస్

డయాంతస్ పూలమొక్కలు

చూడటానికి రకరకాల రంగుల్లో ఉంటూ

కనువిందు చేస్తాయి. ఇవి ఆరంగుళాల

పొడవు పెరుగుతాయి. వీటిని కుండీల్లో,

పాలిథీన్ కవర్లలోనూ పెంచుకోవచ్చు.

మొక్క నిండా పూలు పూస్తాయి. పూలు పూసిన మొక్కను చూస్తే పుష్పగుచ్ఛంలా అనిపిస్తుంది. చిన్ని చిన్ని పూలకు చుట్టూతా రంపపు నూదుల్లా ఉండే ఆకృతి రమణీయంగా ఉంటుంది. డయాంతస్ పూల మధ్యలో మీసాల్లాంటి పుష్పాళ్ళు చూడటానికి భలే ఉంటాయి. చిన్ని చిన్ని పరిమాణంలో ఉండే ఈ మొక్కలను ఆరుబయట, పెమీషేడ్ లోనూ పెంచుకోవచ్చు. ఈ సీజనల్ మొక్కల్ని ఎక్కువగా బోర్డర్ కు, అలంకరణకు ఉపయోగిస్తారు.

వావ్ అనిపించే పిటోనియాలు

చిన్ని చిన్ని సీజనల్ మొక్కలు

పిటోనియాలు. వీటిని కుండీల్లోనూ, ప్లాస్టిక్

సంచుల్లోనూ పెంచవచ్చు. ఇవి

ఆరుబయట, పెమీషేడ్ వాతావరణాల్లోనూ

చక్కగా పెరుగుతాయి. వీటి పువ్వులు

ఆకారంలోనూ, పరిమాణంలోనూ అచ్చంగా

తూటి పువ్వులను పోలి ఉంటాయి.

నాజూగ్గా ఉండే వీటి పూలు ఉదయం

పూస్తే సాయంత్రానికి వాడిపోతాయి.

వీటిలో ఒకే రంగు పూలు పూసే మొక్కలు,

విభిన్న వర్ణాల్లో పువ్వులు పూసే మొక్కలు

ఉంటాయి. పిటోనియాల పువ్వులను

చూడగానే ‘వావ్!’ అనిపించేలా ఉంటాయి. సీజన్ ముగిసిన వెంటనే పిటోనియా మొక్క వాడిపోతుంది.

తాజా తాజా చామంతులు

చామంతుల్లో అనేక రకాలున్నాయి.

వాటిలో చిట్టి చామంతి, బొడ్డు చామంతి,

గడ్డి చామంతి, కర్పూర చామంతి, మీసపు

చామంతి, హైబ్రీడ్ చామంతులు కొన్ని. ఈ

పూలు మంచి సువాసనను కలిగి

ఉంటాయి. ఈ సీజన్లో నారు నాటితే

చలికాలంలో చక్కటి చామంతులు

పూస్తాయి. వీటిని కుండీల్లోనూ, నేలమీదా

పెంచుకోవచ్చు. చామంతుల్లో హైబ్రీడ్

మొక్కలు అరచేతి పరిమాణంలో పెద్దపెద్ద

పువ్వులు పూస్తాయి. ఈ పువ్వు వారం

రోజుల వరకూ తాజాగా ఉంటుంది.

తెలుపు, గోధుమ, పసుపులాంటి అనేక

వర్ణాల్లో చామంతి పువ్వులు పూస్తాయి.

ముద్దబంతిపూల మూగ ఊసులు

మనలో చాలామందికి మేరీగోల్డ్ అంటే

ముద్దబంతి పూలు అనే విషయం తెలీదు.

బంతిపూల మొక్కలు కొన్నింటిని ఇంటి

ముందు నాటుకుంటే అవి ఇంటికి మరింత

అందాన్ని తెస్తాయి. ఈ సీజన్లో నారు

నాటడం ద్వారా బంతిని పెంచుకోవచ్చు.

ఇవి కుండీల్లోనూ, నేలమీదా పెరుగుతాయి. పసుపు, లేత కాషాయ రంగుల్లో ఉండే హైబ్రీడ్ బంతిపూలు అరచేతి పరిమాణంలో కొలుపుదీరి, అబ్బురపరుస్తుంటాయి. ఆకుపచ్చని ముచ్చు తొడుగులకు పూరేఖలు వర్ణ కిరీటాలై రెపరెపలాడుతుంటాయి.

రంగుల కొలుపు మిసీ ఆస్టర్స్

చామంతుల కుటుంబానికి చెందినవే

మిసీఆస్టర్స్ పూలమొక్కలు. ఇవి అడుగు

ఎత్తువరకూ పెరుగుతాయి. వీటి పూలు

చూడటానికి అచ్చంగా చామంతుల్లాగే

ఉంటాయి. విభిన్నమైన రంగుల్లో

పువ్వులుండటం వీటి ప్రత్యేకత. వీటిని

నేలమీద తోటలుగా సాగు చేసుకోవచ్చు.

అలా కుదరని వారు కుండీల్లోనూ

పెంచుకోవచ్చు. శీతాకాల సీజన్లో జరిగే

వేడుకల్లో ఈ పువ్వులను అలంకరణకు

విరివిగా ఉపయోగిస్తారు. విత్తనాలు ద్వారా

శీతల క్షేత్రాలలో ఆస్టర్స్ నారు

తయారుచేస్తారు.

- చిలుకూరి శ్రీనివాసరావు

89859 45506

